

RINDALSHOLT PER=ARNE

ERLEND S V 21
OSLO 6

Returadresse:
Norsk Sjakkblad,
Boks 9149 Vaterland,
OSLO 1.

BENNETT

Med Bennett hvor du vil

Når du skal ut å reise – bruk Bennett. Norges største reisebyråkjede

Reisebyrået i nærmiljøet...

Feriereiser, forretningsreiser, kongresser,
båt- og flybilletter, alle slags reiser –
snakk med oss før du reiser!

Storgt. 148, 3900 Porsgrunn
Tlf. (035) 55 000

Strandgt. 5, 4300 Sandnes
Tlf. (04) 66 60 28

Kongsgårdbakken 1,
4000 Stavanger
Tlf. (04) 52 85 33

– eller nærmeste Bennett-kontor. (35 kontorer over hele landet).

BENNETT

NORSK SJAKKBLAD

Nr. 7-8 desember 1980

Skolesjakk-NM på Elverum ble en sportslig og arrangementsmessig suksess. Ved brettet to av de «lokale stjerner», Ole Petter Skårås, Elverum (t.v.) og Jon Erling Edvarsen, Løten. Stående f.v. tre av de fem klassevinnere: Håvard Holmen, Steinkjer, Simen Agdestein og Jøran Jansson, begge Asker.

ISSN 0332-9771

NORSK SJAKKBLAD

Boks 9149 Vaterland Oslo I

Tlf. (02) 41.55.36

Redaktør:

Henning Wadd Hermansen

I redaksjonen:

Øystein Brekke

Tor Arne Hauge

Knut Jøran Helmers IM

Svein G. Myreng

Petter Stigar

Dag H. Sødtholt

Medarbeidere:

Ragnar Hoen

Svein Johannessen IM

Svein Harald Johnsen

Raymond D. Keene GM

Johs. R. Kjekken

Per Ofstad

Morten Tefre

Øystein Sande

Nils G. G. van Dijk

Fred Westerby

Medlemsblad for Norges

Sjakkforbund.

Abonnementspris for ikke

medlemmer: kr. 60 pr. år.

Innbetales til NSF.

Trykt hos Reprografisk

Industri a/s, Oslo.

Norges Sjakkforbund

Boks 9149 Vaterland Oslo I

Tlf. 02/41.55.36

Postgiro: 5 12 47 48

Bankgiro: 7050.20.02595

President: Magnus Monsen

Mølledal 18, 4300 Sandnes

Tlf. 04/689698(j), 662836 (p)

Medlemsskap i NSF inklude-

rer Norsk Sjakkblad fritt

tilsendt.

Kaos i NRK?

Sjakk-OL må være det eneste offisielle verdensmesterskap som ikke dekkes av Norsk Rikskringkasting. Alt vi fikk var en kort sluttmelding etter den store turneringen der over 80 land var med. En henvendelse fra NSF til NRK midtveis i mesterskapet hjalp heller ikke. Det reneste kaos syntes å herske på Marienlyst, - ingen visste hvilken avdeling i huset som hadde ansvar for sjakknyheter.

Komisk og tragisk er det også at NRK ikke har fått igang sin "egen" sjakk-match - radiosjakklandskampen. Det er over tre måneder siden Wibe og Mariotti gjorde sine åpningstrekk. Terje Wibe er nå, forståelig nok, i en helt annen situasjon, og det er helt naturlig at han har betenkeligheter med å ofre seg for den krevende jobben et slikt parti er. Arild Feldborg bedyrer overfor NSB at kampen kommer igang 2. januar. Men hvis Wibe trekker seg fordrer dette at NSF kan "høste opp" en erstatter på rekordtid.

Hva vil NSF gjøre med kringkastingens stemoderlige behandling av vår idrett?

hwh

INNHOLD

OL på Malta v/Ø. Brekke.....	3
Nye navn i sentralstyret.....	7
Voksenopplæring v/Jan Jacobsen.....	8
Presidentens hjørne.....	11
ECI-turneringen v/Johan Berg.....	12
Partier for den lærelystne.....	13
Problemisten v/Nils G.G. van Dijk....	20
Norges Grand Prix 1980-81.....	21
Ungdommens sjakklotteri.....	33
Tarraschvarianten II v/Knut J Helmers	34
Postsjakk.....	36
Bondesluttspill v/Ken Regan.....	39
Sjakk-kryssord nr. 2 v/Roar Hollås... 43	
Kalottturneringen.....	44
Litteratur.....	46
NM i skolesjakk.....	49
Julenøtter v/T.A.Hauge + N.G.G.v.Dijk	50
Ditt trekk v/Per Ofstad.....	51
Tilbud fra Norges Sjakkforbund.....	53
Turneringsinformasjon v/D.Sødtholt... 54	

Redaksjonen avsluttet søndag 7. desember

Halvtidsrapport fra OL:

POSITIV NORSK INNSATS

Ved Øystein Brekke

Valletta 28. november

For øyeblikket kjemper Norge med Danmark i 8. runde, så det er på tide med en halvtidsrapport fra sjakkolympiaden i Maltas hovedstad Valletta. La oss først fastslå at den norske troppen består av i slagorden: IM Knut Helmers, Sverre Heim, Ragnar Hoen, Ole Chr. Moen, Bjørn Tiller og Øystein Sande, samt undertegnede som ikke-spillende (fri og bevare oss!) kaptein.

Det er uektelig en kontrast mellom minilandet Malta (størrelse og folketall ca. 2/3 av Oslo kommune) og arrangementet av en sjakkolympiade med bl. a. 560 spillere. Særlig økonomi eller sjakktradisjoner har de heller ikke her nede, så vi hadde grunn til å stille med litt bange anelser. Oppholdet startet da også temmelig forvirrende. Da deler av laget helst ville tilbake på jobb sporenstreks etter olympiaden, er vi delt i to reisegrupper og ankom hit med to ulike fly onsdag 19. november - ca. en time imellom.

Det fantastiske skjedde så at vi ble innkvartert i leiligheter på to helt forskjellige steder, og naturligvis fikk feil informasjon om hvor de andre skulle bo "til imorgen". De to Øystein'ene hadde tilfeldigvis sett filmen "Life of Brian" som avsluttes med at hovedpersonen henger på korset sammen med andre dønte og synger noe sånt som "Always seeing the bright side of life". Dette mottoet holdt oss oppe, og heldigvis var både Heim, Hoen og Moen i live og dukket opp før første runde. Laget ville ellers blitt litt tynt.

Fortsatt er vi fordelt på to steder, men har som "kompensasjon" god plass og enkeltrom. Vi har det stort sett fint, selv om arrangementet har mange svake sider. Bestemmelsen om at vert-

skapet besørger fri forpleining blir noe karikert når man ved lunsj og middag må stå i kø for å få et måltid som ingen kan bli mett av. Vi har derfor nesten uten unntak gått ut og spist brukbart på restaurant til priser som heldigvis ligger under de norske. Men det var altså ikke meningen at den enkelte skulle ha all verdens utgifter til daglig brød, og arrangøren har endatil fått dispensasjon av FIDE fra å gi de tradisjonelle lommepengene (ca. 10-20 kr. pr. dag). For norske amatører er det med andre ord stadig dårligere butikk å delta i sjakkolympiaden. Det positive er at noen har fått delvis permisjon med lønn, og at Stjernen og OSS har bevilget en del til sine representanter. Premien er altså å få være med i denne sjakklige kjempemønstringen med spillnivå fra Karpov til middels norsk klasse 3-standard. Det siste på de laveste bordene i kvinneolympiaden med 41 lag. Direkte fryktingytende er heller ikke Angolas herrelag. De tapte i 3. runde 4-0 for Papua og Ny Guinea, som før det hadde 0-4 mot Norge og så 0-4 mot Tyrkia.

OLIMPIJADI TAČ-ČESS
MALTA 1980

Feltet kan sammenlignes med Vigelands Monolittskulptur, og de stakkars nordmennene kjemper noe over midten. At det er langt til topps, viste Ungarn oss i 2. runde. Men det er lenger ned. Strømmen Sjakkklubb hadde ikke blitt sist i en sjakkolympiade (mer usikkert med Lillestrøm).

Det er sikkert positivt for spillrets utbredelse at man har denne muligheten til under samme tak å samle store og små, gamle og nye sjakknasjoner. I Afrika har andre slags spill vært råden, men til sjakkolympiaden kan Angola og andre komme og lære. Hyggelig er det at "nye" land stadig overrasker positivt, f.eks. sjakkens gamle hjem-

Hungary-Norway står det på veggen, og NSB's utsendte passet vel på å forevige vår match mot tittelforsvarerne. I forgrunnen ser vi Helmers forsøke dromning-indisk mot GM Portisch. Ved siden av sitter Heim, og i bakgrunnen ser vi Øystein Sande som med sin T-skjorte anbefaler GM Csom: "Bruk vett - spill sjakk".

land India, hvis ukjente førstebord-spiller Ravisekhar i 4. runde slo stormester Pflieger (Vest-Tyskland), som i forrige olympiade slo Polugajevskij. Og India vant matchen 2½-1½. Få runder seinere tok Ravisekhar også stormesterskalpen til Quinteros (Argentina), og India spiller fremdeles foran både Norge og Vest-Tyskland. Ja, hvorfor ikke?

Leseren vet mer enn hva vi gjør når dette skrives, men det kan røpes at vår første målsetting har vært å komme høyere enn 31. plassen i Buenos Aires. Tross alt er deltagelsen større (82 lag mot 66) og sterkere (f.eks. var ikke Tsjekko med sist), og vi stiller som kjent med et papirvakere lag. Det hadde utvilsomt vært gunstig med en ekstra klippe som f.eks. Øgaard. Han valgte altså for en gangs skyld å ikke prioritere sjakken først. Hittil har vi i alle fall gjort det bedre enn i Buenos Aires. Poengsummen er ikke så mye foran skjema, men vi har jevnt over møtt atskillig sterkere nasjoner enn det Norge slet jevnt med sist. Det vil om ikke annet gi oss bedre kvalitetspoeng når status skal gjøres opp etter 14 runder. Og det er stimulerende å møte land og folk med rating, titler og spillestyrke.

Pent av Heim!

Det helt store var naturligvis å feire den 19-delte ledelsen etter 1. runde med å møte tittelforsvareren Ungarn på førstebord. De sympatiske ungarerne tok ingen sjanser(?), men stilte med

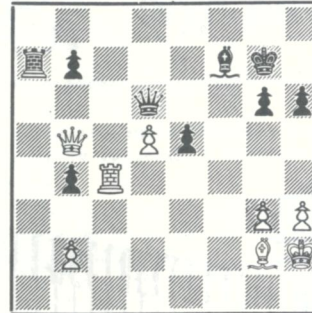
sine fire høyestrangerte (Portisch, Ribli, Sax og Csom), som samtidig var kjernen i vinnerlaget fra 1978. Man kan savne VM-kandidaten Andras Adorjan, men han er satt ut pga. manglende kampvilje og dårlig forhold til i hvertfall Ribli. Ungarerne spilte godt - den rosen skal de ha, og ½-3½ var temmelig "normalt". Heim kjempet som vanlig iherdig og bra og kunne bokføre en remis av det eksklusive slaget. Ribli påførte i IBM-turneringen i Amsterdam i sommer Karpov et av hans mest "reale" nederlag som verdensmester. Jeg går ut fra at leserne vil se følgende trekk:

Hvit: Sverre Heim, Norge
Svart: Zoltan Ribli, Ungarn

ENGELSK

1 Sf3 c5 2 g3 g6 3 Lg2 Lg7 4 0-0 Sc6 5 c4 e5 6 Sc3 Sge7 7 d3 0-0 8 Se1 d6 9 Sc2 Le6 10 Se3 a6 11 Sed5 Tb8 12 a4 h6 13 Ld2 a5 Heim mener at svart står noe bedre etter åpningen, og at den ikke uvanlige springervandringen f3-el-c2-e3-d5 kanskje bør erstattes av et tidlig Tbl, a3, b4 osv. 14 h3 Kh7 15 Kh2 f5 16 f4 Lg8 17 Tbl Sb4 18 Sxb4 axb4 19 Sd5 Sxd5 20 cxd5 Dd7 21 e4 Ta8 22 fxe5 Men ikke 22 b3(?) som gir svart muligheten til seinere å få et tårn inn på en åpen annenrad etter b7-b5. 22 - Lxe5 23 exf5 Txf5 24 Txf5 Dxf5 25 Le3 Dd7 Her glipper taket for Ribli. 25 - Df6! ville hindret følgende trekk som straks utligner sjansene. 26 d4! cxd4 27 Lxd4 Txa4? Og denne bonden er det direkte farlig å ta. Etter 27 - Te8 var stillingen i balanse. 28 Lxe5 dxe5 29 De2 Dd6 30 Db5 Ta7 Her tilbød superstormesteren remis med bonde over,

men norgesmesteren av slo helt riktig!
31 Tc1 Lf7 32 Tc4 Kg7

33 Dxb4? Etter 33 Txb4! med trusselen Db6 har Sverre rett og slett gode vinstsjanser. Men nå: 33 - Ta6! ½ - ½ Dermed kunne Ribli puste lettet, mens Heim tross alt måtte glede seg over halvpoenget.

I 3. runde vant Norge 2½-1½ over Canada. Pent mot landet som ble nr. 11 i Buenos Aires. Vi tok ledelsen med et hardt og velplassert skudd tidlig i kampen:

Hvit: Knut J. Helmers, Norge

Svart: Lawrence Day, Canada

GAMMELINDISK

1 Sf3 Sf6 2 c4 d6 3 d4 Sbd7 4 Sc3 e5 5 e4 Le7 6 Le2 0-0 7 0-0 c6 8 Le3 a6 9 Dc2 Te8 10 Tad1 Dc7 11 h3 b5 12 b4!? bxc4? Nærliggende, men dårlig. 13 Lxc4 d5 14 Lb3! Dermed vokser problemene svart over hodet. På f.eks. 14 - dxe4 følger 15 Lxf7+! Kxf7 16 Sg5+ Kg6 17 Scxe4 med mattangrep. 14 - Ld6 15 dxe5 Sxe5 16 Sxe5 Lxe5 17 exd5 Lg4 Desperasjon! Etter 17 - cxd5 18 Sxd5 får hvit en sunn merbonde i sluttspillet. 18 hxg4 Sxg4 19 Df5! Kroken på døra. På 19 - Lh2+ følger jo 20 Kh1 Lg1 21 d6, og alt henger, og på 19 - Sxe3 20 fxe3 Lxc3 21 d6! 19 - Sh2 20 d6 g6 21 Dxe5 Kf8 22 Dh8# 1 - 0

Så langt ØB. Fylldigere rapport fra OL, med nordmennenes enkeltresultater osv. kommer i neste NSB.

Red.

NORGE ble til slutt nr. 27 i OL - en fin-fin plassering! Sovjet vant med 39 poeng, på kvalitet foran Ungarn. Sverige ble beste nordiske land på 12. plas med 31½, Norge fikk 30 poeng på de 14 rundene. Detaljer senere hen.

SJAKKUTSALGET

Innehavere: Arnold J. og Kaj Snorre Eikrem

-som meddelt er vi nu forlenget på plass i Oslo under adresse: Briskebyveien 48, v.304, Oslo 2, -telefon 02/56.79.10.

Vi har et imponerende utvalg i sjakkliteratur, og henviser til vår prisliste av 1.oktober på 20 tettepakke sider, samt vår "Informasjon desember 1980", som sendes på forlangende.

Vi har også et stort lager av sjakk-ur, brikker, brett, materiell og rekvisita.

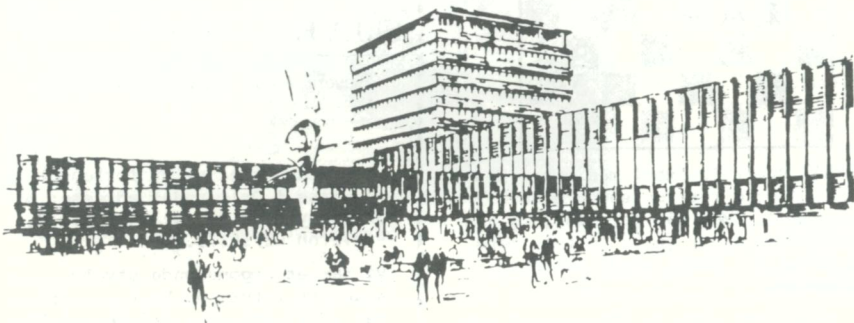
Vi ekspederer ordres omgående!

På grunn av de internasjonale turneringene i Oslo, Hamar og Trondhjem i dagene 28. desember-20. januar, vil "Sjakkutsalget" ikke være åpent for besøk i denne tiden.

Vi har salgsstand under disse turneringer, og ordres ekspederes som vanlig.

Bankgiro: 8601.08.25948
Postgiro: 3.98.60.49

Frederikke Kafeteria

Universitetsentret-Blindern, Oslo 3

Åpningstider: kl. 8.00 — 21.00

Lørdag: kl. 8.30 — 14.30

Tallerkenretter, middag kl. 13.00 — 17.30

Smørbrød — kaker — mineralvann — øl

Nye navn i sentralstyret

Norges Sjakkforbunds sentralstyre 1980-81 består av følgende 9 trauste menn:

President

Magnus Monsen, Boks 62, 4301 Sandnes.
Tlf. 04/68.96.98 (j) 66.28.36 (p).

Visepresident

Johs. R. Kjekken, Mariesgt. 9 B, Oslo 3.
Treffes ofte på tlf. 02/41.55.36 (NSF).

Kasserer

Geir Nesheim, Heggelivn. 73, Oslo 3.
Tlf. 02/12.29.50 (j) 14.71.74 (p).

Turneringssjef

Alf Øverås, Boks 52, 3075 Berger.
Tlf. 03/77.56.41.

Medlem

Kjell Molteberg, Frydenbergvn. 11,
1415 Opegård. Tlf. 02/16.00.10 (j).

Medlem

Jostein Munkejord, Granvn. 9, 2006
Løvenstad. Tlf. 02/73.02.14 (p).

Formann NSFU

Fritz Brastein, Bamblevn. 59, 3700
Skien. Tlf. 035/26777.

1. varamann

Alf Gudbrandsen, Bedehusgaten, 3020
Krokstadelva. Tlf. 03/75.12.86 (j).

2. varamann

Jan Jacobsen, Torsgt. 1, 4600 Kristian-
sand S. 042/29466 (p), 25500 l. 413 (j).

Av disse er Nesheim, Øverås, Munkejord og Jacobsen nyvalgte i år, og liksom de andre styremedlemmene har de fått sine spesialoppgaver. Vi skal her presentere de to sistnevnte som begge jobber med uhyre viktige prosjekter innen vår organisasjon.

JUSTEIN MUNKEJORD

spilte organisert sjakk for første gang i Bergens Schakkklub i sin studietid (1959-62), og vant sogar de tre turneringene han deltok i. I eksamensåret ved Norges Handelshøyskole i 1962 ble imidlertid sjakken lagt på hylla, og derved ble det mer eller mindre sammenhengende sjakkpause fra 1961 til 1979, - skjønt han spilte noe i Hauge-sund i mellomtiden, og ble da kjent med Magnus Monsen gjennom klubbkamper mot Sandnes.

Munkejord tok opp igjen sjakken ifjor ved å delta i det åpne NM på Gausdal.

Følgende parti ble tatt inn i Tidskrift for Schack:

Hvit: Ragnar Edvardsen, Konnerud

Svart: Jostein Munkejord, Strømmen

BLACKMAR-DIEMERGAMBIT

1 d4 d5 2 e4 dxe4 3 Sc3 Sf6 4 f3 exf3

5 Dxf3 Dxd4 6 Le3 Db4 7 0-0-0 Lg4 8

Sb5! Sd7 9 Dxb7 Tb8 10 Dxb8+ Sxb8 11

Sxc7# 1 - 0

Tross det knusende tapet ble Munkejord like etterpå medlem i Strømmen SK, der han spiller en dag i uken.

Jostein Munkejord

- I sentralstyret er jeg utvilsomt en representant for grasrota, sier Munkejord til NSB. - Turneringssjakk utenfor klubben begrenses til ren hyggesjakk, som Sjusjø-Sjakk o.l. når det måtte passe.

- Hva blir din hovedoppgave i sentralstyret?

- President Monsen vil ha meg til å være NSF's "finansminister". Til daglig driver jeg eget firma som bedriftsøkonomisk rådgiver, og det må ha vært Forbundets slunkne kasse, samt den gode Monsens tanker om en bedre markedsføring av sjakk som kulturfaktor han hadde i bakhodet da han spurte om jeg ville ta et styreverv.

- Hvilke konkrete planer har du?

- Nei, det er for tidlig å utbasunere i NSB. Men jeg vil gjerne ha impulser fra enkeltmedlemmer og klubber før jeg kommer tilbake til saken.

For vår egen del håper vi Munkejord greier å få til en reform av annonse-akkvisisjonen til NSb. Denne har nemlig vært under all kritikk. Vi ønsker Munkejord lykke til i arbeidet for norsk sjakks beste!

JAN JACOBSEN.

hevder selv at han er født på et sjakkbrett - nærmere bestemt feltet d5! Han vokste nemlig opp på den såkalte "Kvadraturen" i Kristiansand sentrum, et strøk som i arkitekturen ligner svært på et sjakkbrett. I tillegg var hans far aktiv spiller, og han tok bl.a. aktivt del i gjenoppbygningen av Kristiansand SK etter krigen.

Alt dette til tross er ikke Jacobsen selv særlig aktiv, men har stiftet Falconbridge nikkilverks bedriftsjakkklubb, som har ca. 20 medlemmer og driver bra. Jacobsens jobber med miljøvern ved bedriften.

Jan Jacobsen

I sentralstyret vil han også på sett og vis drive med miljøtiltak. Jacobsen er nemlig utpekt som NSF's studieleder - med spesiell oppmerksomhet rundt problematikken voksenopplæring. Gjennom samarbeidet med Folkeuniversitetet kan NSF - sentralt og lokalt - styrke organisasjonen både hva gjelder kvalitet og bredde. Vi har fått Jacobsen til å nedtegne sine foreløpige tanker om denne viktige sak, og vi håper han får respons fra andre NSF-medlemmer som kjenner noe til sakene og kanskje har en smule erfaring.

VOKSEN - OPPLÆRING

Av Jan Jacobsen

Jeg er overbevist om at det rundt om i klubbene går personer med anlegg og lyst til å komme igang med et studieopplegg i sjakk. Imidlertid ser det ikke ut til at vi for tiden har et relevant opplegg for dette. Derfor ser jeg et akutt behov for å komme igang så raskt som mulig. Jeg kan i første omgang tenke meg et instruktørkurs I, og kanskje senere et kurs II for mer avansert studieopplegg. Dette fører frem til et instruktør-sertifikat. Hensikten med kurset er først og fremst å motivere/inspirere sjakkspillere rundt i klubbene som føler noe mer for sjakken enn "bare" å spille. Man vil gjennom kurset gi opplysninger om hvordan man skal gå frem for å starte et begynnervurs på hjemstedet. Vi vil også gi opplysninger om hvordan kurset skal avvikles, samt gi opplysninger om læremateriell, tilskuddsordninger og lignende.

Vår avtale med Friundervisningen setter oss i stand til å starte en systematisk opplæring av våre medlemmer med tilskudd fra Staten.

Vi vil gjennom kurset gi opplysninger om de tilskuddsordninger som er særlig fordelaktig for deltakerne. Her kan nevnes den form som heter "Studiering uten lærer". Tilskuddsordningen for denne type kurs fungerer slik: Staten refunderer inntil kr. 80,- pr. deltager når pengene går til materiell som brukes på kurset. Dette administreres av Friundervisningen som skal ha et adm.bidrag på kr. 20,- pr. snute. Hvis kursavgiften settes til kr. 100,- kan hver deltaker få utlevert bøker som passer til kurset til en verdi av kr.

TROSTERUD SERVICESENTER A/S

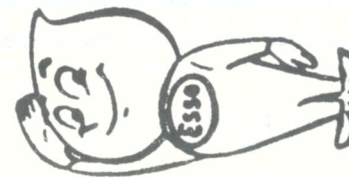
TVETENVEIEN 185, OSLO 6 - 27 48 35

DE FÅR UTFØRT ALL FORM FOR BILSERVICE HOS OSS

ESSOSHOP MED GODT UTVALG I
REKVISITA/KIOSKVARER
OLJESKIFT/SMØRING
AUTORISERT BILVERKSTED
DEKKMARKED. VASK AV BILER. MOTORVASK

TIL TJENESTE

TIL TJENESTE

"Norol-bilen kommer - like sikkert som kulda."

Kåre Andersen, Bærum, har vært kunde hos Norol helt siden han flyttet inn i nytt hus i 1971.

"Jeg bare ringer, sier jeg skal ha påfyll, så kommer Norol-bilen til avtalt tid.

Norol har også kommet ilende til når jeg har hatt problemer med selve fyringsanlegget. En gang var det brenner'n. Sent en lørdag ettermiddag. Norol troppet opp på timen.

Jeg har grunn til å være fornøyd med Norol", avslutter Kåre Andersen.

Vi kommer med olje eller parafin når du trenger det. I de verste kuldeperiodene kan du likevel ikke regne med levering på dagen — så vent ikke til tanken er tom. Bestill i god tid — mer enn én dag eller to behøver du sjelden vente.

Hvis du ikke allerede har en fast Norol-leverandør, får du en komplett forhandlerliste ved å ringe vårt kontor. Du finner oss under Norsk Olje i telefonkatalogen.

Vi kan også hjelpe med råd om energisparing, vedlikehold, drift og økonomi i varmeanlegget og veiledning om finansiering av nyanlegg eller modernisering.

Nærmere opplysninger i våre brosjyrer.

Du kan få dem fra oss eller våre forhandlere.

Norsk Olje a.s

Bestill parafin og fyringsolje NÅ!

Ring:

Parafin: 68 65 10

Fyringsolje: 67 43 80

Bli husvarm med Norsk Olje

80,-, slik at bøkene i realiteten kun koster kr. 20,- for den enkelte. Denne kursform må vi etter min mening satse sterkest på i første omgang. Den er enklest og klart fordelaktig. Miniumsvarigheten av en slik studiering er 3 kvelder á 4 timer.

presidentens hjørne

Julestemning

Å komme i julestemning er ingen automatisk sak, det går muligens lettere i de deler av vårt land som regelmessig mottar snø på denne tid av året. Her i strøket får man kjempe for stemningen med eller uten hjelp av værgudene. Selv hadde jeg i mange år en vane med å lese Dickens' beretning om den grumme onkel Scroogie en gang før jul, historien om denne innbarkede gnieren som til slutt ble alle tiders spesialist på å feire jul. Han ble i søvne ledet gjennom fortid, nåtid og fremtid av tre ånder som viste ham sannheten om seg selv — og den skremte ham til å bli snill.

Å lese denne historien før jul kan godt anbefales som en terapi for å bli litt snillere. Så vidt som jeg har oppfattet folk jeg har møtt her i livet, så er de aller fleste innerst inne klar over at man bør være "snill", hva man så legger i dette i retning av religion. Vi er vel alle preget av kristen etikk om nestekjærlighet og fred på jorden og alt som godt er, det er, tross alt, dette vi mener med hva som er "godt" her i verden, de fleste av oss.

Så var det vår egen del i verdensbildet, da, jeg hadde mest lyst til å si vår egen bedrøvelige del! Ja, la det være sagt! Er det ikke rent bedrøvelig lite vi presterer når det gjelder å være snill, vi som skal forvalte sjakken her i landet? Hvor meget lys sprer vi rundt oss med sjakk?

Vi, som forvalter et medium som er en ren gudegave for sinnet, kunne vi

ikke i det minste til jul kjøpe noen brett og brikker for å gi dem til slike som er isolerte i samfunnet, som bor i institusjoner — kunne vi ikke ofre bare litt av vår tid for å oppsøke slike og vise dem litt av de rikdommene som vi selv øser av som en selvfølge? Det er ikke vanskelig å finne fram til hvor vi skal gå, vi kan spørre enhver sosialsjef eller prest — de kjenner fler enn vi noen sinne kan make å nå. Men, det er jo heller ikke så vanskelig å finne unnskyldninger for ikke å være litt snill.....

Når vi ser innover i vårt eget sinn — burde vi ikke, som onkel Scroogie, skremmes til å bli litt snillere til jul? Jeg tror de fleste av oss ville få øye på en ørken der det er langt mellom oasene, dessverre.

God jul!

Med et sprang fra jul til nyttår, fra familiefest og intern gaveorgie til personlig planlegging for et nytt år, — la oss henge litt igjen ved julens egentlige utfordring — dvele en liten stund over vår egen kvalitetsnotering på det planet som virkelig teller: Det menneskelige! Kanskje våkner vi som onkel Scroogie — gledesstrålende ved vissheten om at ennå er ikke alt tapt — ennå har vi tid! Hvor mange av oss vil oppleve dette som en fruktbar selvransekelse — hvor mange vil måtte nøye seg med — et nyttårslofte?

Vi kunne jo, som et slags aller minste felles mål for det nye år, bli enige om at også vi sjakkspillere har noe verdifullt å tilføre det samfunnet som omgir oss, kanskje noe av det som trengs mest?

Jeg ønsker hver især en god og fredelig jul og takker for det gamle år!

Magnus Monsen
President

Norsk 3. plass

Ved Johan Berg

1 Michele Godena, Italia	7
2 Hans Kuijf, Holland	6
3 Johan Berg, Norge	6
4 D. Paunović, Jugoslavia	6
5 Jürgen Graf, Vest-Tyskland	5½
6 C. Karadag, Tyrkia	5½
7 H. Cardon, Holland	5½

Årets ECI-turnering ble avvirket i Sas-van-Gent i Nederland i tidsrommet 14.-23.august. Det var 26 deltagere fra 21 land.

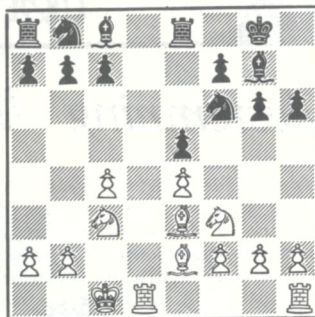
Arrangementet var preget av mye festivitetsflagging, lange taler og blomsterdryss. Det som trakk ned, var det forhold at partiene ble spilt fra 18.30-22.30 med hengepartier neste morgen.

Turneringsresultatet er vel i grove trekk kjent fra før. Jeg er bra fornøyd med min tredjeplass. Nederlenderen Hans Kuijf og jeg ledet fram til 8. runde, men her gikk det galt for oss begge. Jeg møtte med hvit jugoslaven Paunović og gikk ned før midtspillet begynte, - skandaløst åpningsspill i Najdorf! I siste runde mot tyskeren Graf, lanserte jeg som svart en nyhet (tror jeg!) i dronningbyttevarianten i kongeindisk. Ett enkelt trekk satte senere vinsten bort til remis (se partiet). Den som avsluttet sterkest var 13-årige Michele Godena fra Italia. Med 4 poeng på de fire siste rundene gikk han rett til topps. Den uttellingen var nok i overkant etter spill og sjanser. Bl.a. i partiet mot meg var Godena hardt ute å kjøre. Spillemessig er dette kanskje min beste turnering på lenge. Direkte misfornøyd er jeg bare med fire av de utførte trekkene.

Parallelt med denne turneringen ble det spilt en internasjonal jenteturnering. Jugoslavias representant Lidija Sofreska sto i en klasse for seg og vant som hun ville.

Hvit: Jürgen Graf, Vest-Tyskland
Svart: Johan Berg, Norge

KONGEINDISK
1 c4 Sf6 2 Sc3 g6 3 e4 d6 4 d4 Lg7 5 Sf3 0-0 6 Le2 d5 7 dxe5 Runden før hadde jeg tapt det viktige oppgjøret mot Paunović etter hasardiøst åpningsspill. Derfor var jeg fornøyd med å bli tvunget til å spille anstendig fra starten av! 7 - dxe5 8 Dxd8 Txd8 9 Lg5 Te8 10 0-0-0 10 Sd5 Sxd5 11 cxd5 c6 12 Lc4 b5 13 Lb3 Lb7=. 10 - h6 10 - Sa6! 11 Sxe5! 12 Txe5 12 Td8+ Se8 13 f4 Te6 14 Lg4 Tb8! 15 Thd1 Kf8 16 e5! med uklart spill. 12 Le3

12 - Sg4! En nyhet? Gode varianter for hvit er vanskelig å finne heretter. 13 Sd5 Sa6 14 c5 c6 15 Lxa6 cxd5 16 Lb5 Td8! 17 exd5? Eller A) 17 c6 d4! med fordel til svart, B) 17 Txd5! Le6 18 Txd8+ Txd8 19 Kbl?! f5 20 exf5 gxf5! og hvit har det vanskelig, - prøv selv! 19 Td1! er nok bedre enn 19 Kbl, men etter 19 - Txd1+ 20 Kxd1 Lxa2 har svart fordel. 17 - e4 18 Se1 18 Sg1 Ld7! 18 - Sxe3 19 fxe3 Lg4 20 Td2 Tac8 21 c6 21 b4 Lc3+ 21 - bxc6 22 Lxc6 Ld7 23 Tc2 Lxc6 24 Txc6 Txc6 25 dxc6 Tc8 26 Sc2 Txc6 27 Td1 sluttspillet er klart fordelaktig for svart, hovedsakelig på grunn av løperens overlegenhet ovenfor springeren. Med mitt neste trekk settes vinsten overstyr. Min opprinnelige idé 27 - Tf6 vinner lett. 27 - Le5?? For å rømme feltet g7 for kongen slik at hvits sjakk ikke skulle bli ubehagelig. 28 g3 Tf6 29 Sd4! Ellers får ikke hvit opponent på annetraden. 29 - Tf2 30 Td2 Lxd4 Det rene bondesluttspillet er ikke noe for svart. F.eks.: 30 - Txd2 31 Kxd2 Lxd4 32 exd4 a5! 33 a4! Kf8! 34 b4! =; 33 - Kg7? med hensikten å komme vekk fra åttenderadens dronningssjakk går ikke: 34 Kc3! Istdf. a5 kan svart prøve 32 - Kf8? 33 b4 Kc7 34 b5 Kd7 35 a4 Kc7 36 a5 f5 37 d5 g5

38 a6 f4 39 d6+ med vinst. 31 Txd4
Med hvits bonde fortsatt på g2 ville det vært grei vinst for svart. Nå er det bare remis. 31 - Txb2 32 Txe4 h5! 33 a4 Tg2 34 b4 Txg3 35 b5 f5 36 Te8+

Kg7 37 a5 h4 38 b6 ½ - ½
38 - axb6 39 axb6 h3 40 Te7+ Kh6 41 Te8 Kg7 42 Te7+=; 40 - Kf6 41 b7+-.
Kommentarer: Johan Berg

PARTIER for den lærelystne

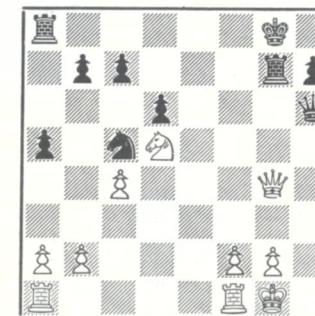
Det er mange måter å lære seg sjakk på, men den beste brukte er nå den gamle, gode gjennomspillingen av partier. Og dersom verket er godt kommentert, har man god underholdning og sann lærdom i en perfekt kombinasjon. Her følger en del godbiter til den "hjemmestuderende" - ta deg god tid!
Som antydning i forrige nr. har Dan Cramling kommentert sitt fine vinstparti fra Gausdal for NSB, og slik ser det ut:

En stormesterskalp

Hvit: GM Tony Miles, England
Svart: Dan Cramling, Sverige

KONGEINDISK
1 d4 g6 2 e4 Lg7 3 c4 d6 4 Sc3 Sd7 5 Sf3 e5 6 Le2 Sgf6 via trekkomkastning har nå en variant av kongeindisk fremkommet. Grunnen til at jeg valgte denne trekkrekkefølgen var at jeg evt. hadde tenkt å spille 6 - c6 7 0-0 De7!? med ideen 8 - Sh6 (Om 7 - Sh6 så er 8 c5! sterkt og på 6 - Sh6 svarer hvit 7 h4!. 7 - De7!? spilte Ralf Åkesson med hell mot meg i SM i år). Men da jeg fryktet at Miles kom til å velge den gode planen 8 Tbl! fulgt av b4 og evt. senere b5 foretrakk jeg parti-fortsettelsen som jeg også hadde forberedt før partiet. 7 0-0 0-0 8 Le3 Andre muligheter er 8 d5 og 8 Tel. 8 - a5(!) Det eneste trekket som gir utligning ifølge Encyclopedien. Alternativer er 8 - Te8, 8 - Sg4 og 8 - c6. 9 Dc2 Normaltrekket i denne varianten. På 9 d5 kan 9 - Sg4 10 Lg5 f6 11 Lh4 h5 12 Sd2 Sh6 følge. 9 - Sg4 10 Lg5 f6 11 Ld2 Vanligere er 11 Lh4. Hort angir da i Encyclopedien 11 - c6 12 Td1 De7 13 a3 Sh6 14 Lg3 Sf7 15 Tfel Te8 16 Lf1 Sf8 med likt spill. 11 - exd4 12 Sxd4 Sc5 13 h3(!?) 13 Sb3 bør spilles. 13 - f5 14 hxg4 14 Sxf5 gxf5 15 hxg4 fxcg4 er bra for svart, og på 14 exf5 er 14 - Sxf2!? mulig noe også 14 - Lxd4 15 Lxg4 Lxf5 16 Lxf5 Txf5 med likt spill er. 14 - Lxd4 15 exf5 gxf5

16 Lh6 Det er vanskelig å finne gode trekk for hvit. 16 gxf5 Lxf5 er helt forkastelig og 16 g5 f4 ser også tilfredsstillende ut for svart etter f. eks. 17 g6 Dh4 18 gxh7+ Kh8. Etter teksttrekket kan svart fremtvinge remis med 16 - Dh4 17 Dd2 Le5 18 g3 Lxg3 osv. 17 Lxf8 fxcg4 18 Le7 er uklart, men på 17 Lxf8 gir endog Le5 remis-sjakk. 16 - fxcg4!? 17 Dd2 På 17 Lxf8!? følger 17 - g3 og etter 18 Se4! er det et spørsmål om svart har noe bedre enn 18 - Sxe4 19 Dxe4 Lxf2+ og Dxf8 med rikelig kompensasjon (18 - Dh4 19 Sxg3 eller 18 - Lf5 19 Dd2!). 17 - Dh4 18 Dxd4 Dxh6 19 Sd5 Bedre var 19 Lxg4 Tf4 20 Dd5+ Kh8 21 Lxc8 Txc8 og hvit får mindre vanskeligheter enn i partifortsettelsen. Men svarts tårnlinjer mot den hvite konge gir likevel klar fordel etter f.eks. 22 g3 (det truet Th4, c6 fulgt av Txc4) Tg8 23 Td1 Th4 24 b3 Se6. 19 - Tf7 20 Lxg4 Miles vil ha bonden tilbake, men den åpne g-linjen blir nå helt avgjørende. 20 - Lxg4 21 Dxcg4+ Tg7

22 Dd4 På alle dronningtrekk kommer svart til å vinne ytterligere tempo i brikkenobiliseringen mot hvits konge. Ulempen med Dd4 er at svart får spilt Se6 helt "gratis". Men de andre alternativene var heller ikke særlig attraktive: 22 Df4 Dg6; 22 De2 Kh8! eller 22 Se7+ Kf8 23 Sf5 Txg4 24 Sxh6 Txc4. 22 - Tf8 23 Tfel Se6 24 Dc3 24 De3 Sg5.

24 - c6 25 Se3 25 Txe6 Dxe6 26 Tel Df5
 27 Se7+ Txe7 28 Txe7 Dxf2+ og 29 -
 Dh4+-+. 25 - Sf4 26 f3 Dg5 27 Dd2 El-
 ler 27 Dc2 Dc5 28 Kh1 Dh5+ 29 Kgl Dxf3.
 27 - Sxg2 28 Dxg2 Dc5 Svart står til
 gevinst, og Miles vil bare spille frem
 til tidskontrollen. 29 Dxg7+ Kxg7 30
 Kf2 Kh8 31 Tgl Dd4 32 Tael Dxb2+ 33
 Te2 Df6 34 Tg3 -Te8 35 Tg4 h5 36 Tg2
 Dh4+ 37 Kgl Dd4 38 Kf2 d5 39 cxd5
 40 Tgl Dh4+ 0 - 1

Kommentarer: Dan Cramling

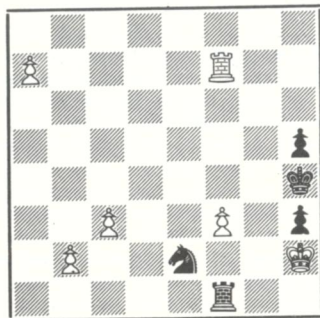
Raskt beveger vi oss over til junior-
 VM, der den norske representanten
 Petter Stigar gjorde det bra. Bl.a.
 viser følgende oppgjør ekte kampglød:

Hvit: Petter Stigar, Norge
 Svart: Ralf Åkesson, Sverige

HOLLANDSK

1 d4 f5 2 g3 Sf6 3 Lg2 g6 4 Sf3 Lg7 5
 0-0 0-0 6 Sc3!? Her skal selvfølgelig
 spilles 6 c4, men jeg spiller jo Lenin-
 grad selv som svart, og har lenge
 svevet i uvisshet angående denne vari-
 anten. 6 - d6!? 6 - d5=. 7 Tel Sh5! 8
 e4 f4 9 e5! Jeg tror Harding angir 9
 Sd5, men det er helt latterlig.... 9 -
 e5 10 dxe5 dxe5 11 b3 c6 12 Sc3 og nå
 12 - a5 eller 12 - Da5 e.1. og hvit
 har ingen verdens ting. 9 - Lg4! Tro-
 lig det eneste. 10 Sd5?? Fullstendig
 tullele. Logisk er 10 Dd3 Sc6 med føl-
 gende varianter: 1) 11 Dc4+ Kh8 12 Sg5
 f3! 13 Lf1 dxe5 14 Sf7+ Txf7 15 Dxf7
 Sxd4+-. 2) 11 e6! Lxf3 12 Lxf3 Sxd4 13
 Lxb7 Tb8 13 Le4 med ytterst uklart
 spill. 10 - Sc6? Dette gir også fordel
 til svart, men sterkere er 10 - fxg3
 11 hxg3 dxe5 12 dxe5 Sc6! 11 Lxf4 e6
 12 Lg5! Den beste sjansen. Jeg brukte
 20 minutter på å overbevise meg om at
 12 Se3 Lxf3 13 Lxf3 Sxf4 14 gxh4 Txf4
 15 Lxc6 bxc6 16 Sg2 Tf5 17 exd6 Dxd6
 var bortimot tapt for hvit. 12 - Lxf3
 13 Lxf3 Dxg5 14 Sxc7 dxe5 Hverken Åke-
 son eller jeg var i stand til å finne
 noe bedre for svart. 15 Sxa8 Txa8 16
 Lxc6 bxc6 17 dxe5 Tf8 18 h4 Df5 19 De2
 Lxe5 Dermed har hvit byttet av fors-
 varsløperen (16) og svekket kongestil-
 lingen (18) alvorlig. En overfladisk

etterpaaanalyse tyder dog på at jeg
 fant det beste forsvaret. De følgende
 syv trekk er mer eller mindre forserte:
 20 Tad1 Lc7 21 Dxe6+ Dxe6 22 Txe6 Lb6
 23 Td2 Sxg3 24 Kg2 Sf5 25 h5 Sd4 26
 Td6 Sf3 27 Te2 gxh5 28 Txc6! Svart
 står nesten til vinst. Hvits tårn er
 hjelpeløse mot svarts lette offiserer.
 Derfor er det like godt å fjerne en av
 dem. Hvits eneste motspillsjanse er
 dessuten å utnytte majoriteten på D-
 fløyen. 28 - Sd4 29 Txb6 axb6 30 Td2
 Tf4 31 c3 Tg4+ 32 Kh3 Sf3 33 Td6 Sgl+
 34 Kh2 h4? Endelig! En feil! Riktig er
 39 - Sf3+ 35 Kh3 Tg6! og svartbør vinne
 ne. 35 Txb6 h3 36 Tf6 Det dreier seg
 om feltet f3. 36 - Kg7 37 Tf5 Kg6 38
 Tf8 Tg2+ 39 Kh1 Kh5 40 a4! Kg4 41 a5!
 Hemmelig trekk. Etter 41 Tg8+ Kf3 42
 Txg2 hxg2+ 43 Kxgl h5 har hvit ett
 tempo for lite. 41 - Se2 42 a6 Tgl+ 43
 Kh2 Tal 44 f3+ Meget viktig forsvars-
 trekk. Hvit må ikke tillate 44 - Sf4
 og 45 - Kf3. 44 - Kh4? Nå kan ikke
 svart vinne lenger. Nødvendig var 44 -
 Kg5 45 Kxh3 Txa6+- (men helt klart er
 det ikke). 45 Tf7! = h5 46 a7 Tf1 Truer
 matt!:

47 Tf4+! Eneste forsvar. 47 - Sxf4 48
 a8D Tf2+ 49 Kh1! Han skal ikke få Tg2
 med tempo! 49 - Kg3 50 Dg8+ Kxf3 51
 Da8+ Ke3 52 Da7+ Ke2 53 b4 Tidsnød!
 Jeg var meget redd for å kaste bort
 remisen. 53 - Tg2 54 Da2+ Kf3 55 Da8+
 Kg3 56 Dg8+ Kf2 og jeg forsegle 57
 Df7 og håpet på 57 - Tg4 58 b5 Kg3 59
 b6 h2 60 b7 Kh3 61 Df5!, men Åkesson
 foretrakk remissjakkene på g1 og g2.

Kommentarer: Petter Stigar

Den neste oppgaven som venter vår kjæ-
 re medarbeider PeSt er junior-EM i
 Groningen, Nederland. Turneringen
 starter 18. desember og går frem til

HANA MATSENTER

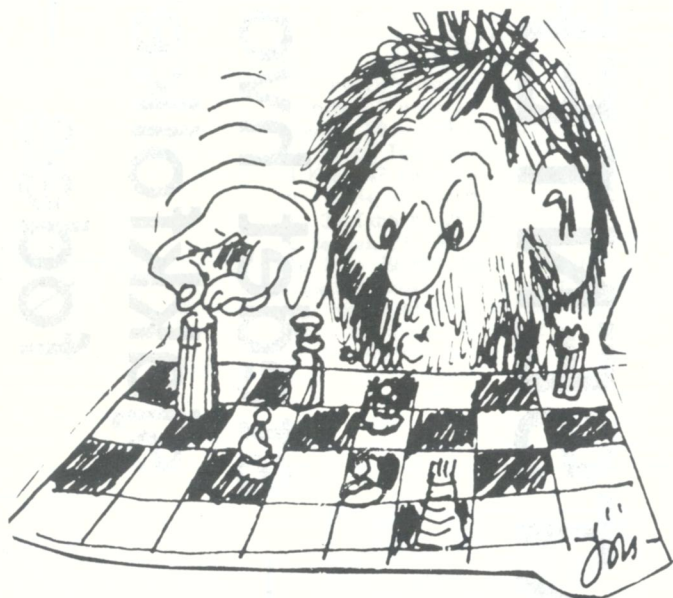
— stedet hvor
 sjakkfolket
 fødes —

HANA VEIEN 7
 SANDNES

TREKK TIL

smarkopi

RAGNAR LUNDEVALL
 HANSTEENSGT. 1 bak USA-AMBASSADEN
 Tif. 44 24 90 - 44 98 31

DET VINNER MAN PÅ

Petter Stigar var godkjent i jr.-VM, og nå håper vi å se ham på seremoni-plass i EM.....

2. januar, med spillere hver dag. Det er påmeldt 32 spillere fra 30 nasjoner, og noen "lett match" blir det ikke for vår mann. Men NSFU har bevilget penger til sekundant, og dersom PeSt får med seg K.J.Helmers bør han kunne få en plass blant de 10 beste etter vårt skjønn. Lykke til!

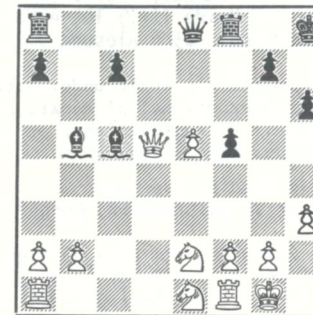

Kristiansund helt suverene

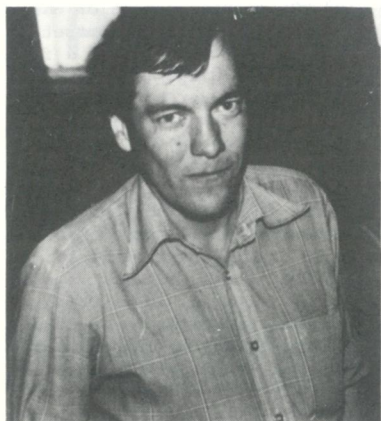
Kristiansund SK var knusende overlegne i det nylig avviklede KM for lag i Møre og Romsdal. Og Torger Strand ble beste 1.bordspiller etter å ha beseiret kretsens OL-farar:

Hvit: Torger Strand, Kristiansund
 Svart: Øystein Sande, Volda
 ITALIENSK
 1 e4 e5 2 Sf3 Sc6 3 Lc4 Lc5 4 c3 Sf6 5 d4 exd4 6 e5!? I innbyrdes møte i post-sjakk-NM 1980 spilte Strand hovedvarianten 6 cxd4 Lb4+ 7 Sc3 Sxe4 osv. og

tapte! Denne mindre vanlige varianten var derfor forberedt og kom som en overraskelse på Sande. 6 - d5 7 Lb5 Se4 8 cxd4 Lb6 Teorien anbefaler 8 - Lb4+ med jevnt spill. Etter fortsettelsen 9 Ld2 synes likevel hvit å få best sjanser. 9 0-0 Lg4 10 Le3 0-0 11 Lxc6 bxc6 12 Dc1! Truer bonden på c6, og overdekker feltet g5. Dermed har den sorte springeren på e4 ingen fluktfelter dersom den skulle bli truet, og dette må sort stadig ta hensyn til. 12 - De8 13 h3 Alt her kunne hvit ha sikret seg materiell fordel med varianten 13 Se1 Le2 14 f3 Lxf1 15 Kxf1 f5 16 fxe4 fxe4+, men sort kan da få motspill i f-linjen. 13 - Ld7 På 13 - Lh4 får sort problemer med c-bøndene. 14 Sc3 f5! Dekker springeren med aktivt motspill. På 15 exf6 ep. ville sort spilt gxf6 - og tross huller i kongestillingen ville sort ha de beste sjansene til angrep. 15 Se2 h6 16 Se1 Så trues endelig direkte f3! Men sort har forsvar: 16 - c5 17 dxc5 Lb5! Nødvendig og sterkt. Bindingen av Se2 gir sort motspill. 18 Dd1 Sxc5 Men dette er neppe best - han burde slått med løperen. 19 Lxc5 Lxc5 20 Dxd5+ Kh8(?) Her var 20 - Kh7 viktig og riktig, men sort overså hvits sterke fortsettelse:

21 Sf4! Dette avgjør partiet! Kvalitetstapet på f1 er bare tilsynelatende. 21 - Lxf1 22 Dxc5 La6 23 Dxf8+ Poenget! Imidlertid ville nok også 23 Dxc7 gitt tilstrekkelig materiell og spill for kvaliteten til at hvit kunne vinne. 20 - Kh7 ville forhindret denne kombinasjonen, men i det tilfellet hadde altså hvit fortsatt hatt de beste sjanser. Nå avsluttes sluttspillet raskere: 23 - Dxf8 24 Sg6+ Kg8 25 Sxf8 Kxf8 26 Td1 Tb8 27 b3 Ke7 28 Sc2 Td8(?) 29 Txd8 Kxd8 30 Sd4! Ld3 31 Se6+ Ke7 32 Sxc7

Torger Strand er på god vei mot ny NM-finale for lag.

Sluttresultat for KM i Møre og Romsdal: 1 Kristiansund 24 (Torger Strand, Karl W. Strand, Per Hjulstad, Eilif Odde, Åge Olsen, Arne Samuelsen, Helge Olsen) 2 Volda 17½ (Øystein Sande, Jon Olav Fivelstad, Peder Havsjør, Erling Sørheim, Egil A. Standal, Petter Espe, Svein Dale) 3 Molde II(!) 15½ 4 Molde I 13½ 5 Surnadal 10½ 6 Ålesund 9.

Det neste parti ble spilt under Astoria Chess International på Hamar, og viser med all mulig tydelighet at veteraner ikke er til å kimse av:

Hvit: Erik Lundin, Sverige
 Svart: Arne V. Gulbrandsen, Norge

BEN-ONI
 1 d4 Sf6 2 Sf3 e6 3 c4 c5 4 d5 exd5 5 cxd5 d6 6 Sc3 g6 7 Lf4 Lg7 Etter dette trekket har hvit muligheten 8 Da4+ Ld7 9 Db3, hvilket er grunnen til at folk ofte velger 7 - a6. 8 e4 Men Lundin har sine egne ideer. 8 - 0-0 9 Le2 Denne trekkrekkefølgen er nesten aldri å se i våre dager. 9 - Lg4!? Hvits oppstilling tillater 9 - b5(!) med ideen 10 Lxb5 Sxe4! 11 Sxe4 Da5+ som i alle fall gir utligning. Mange kjenner det berømte partiet Botvinnik-Lundin (omvendt drage), men har du sett oppgjøret Lundin-Botvinnik, Stockholm 1962? Dette partiet fortsatte 9 - b5 10 Lxd6(!) Dxd6 11 e5 Db6 12 exf6 Lxf6 13 0-0 Lf5 14 Sd2 a6 15 a4 b4 16 a5 Dd8 17 Sa4 Dxa5 med store komplikasjo-

ner (jeg tror svart står bra!). Også 9 - a6 10 a4 Sh5 11 Le3 Sd7 12 Sd2 Se5 er interessant. 10 h3 Lxf3 11 Lxf3 a6 12 0-0! Etter det tidlige avbytte på f3 er ikke svarts b7-b5 noen alvorlig trussel lenger, noe Gligorić og Polugaevskij gjentagne ganger har bevist. 12 - Dc7?! Naturlig. Men 12 - Se8 med planen Sb8-d7-e5 og muligens f7-f5 er mer fleksibelt. Dronningen kan alltid gå til c7 eller e7 senere. Det umiddelbare 12 - De7 12 a4 Sbd7 14 a5 vipper over i hvits favør. 13 Tc1! En original idé (eller i alle fall uvanlig!). Svart tåler ikke 13 - b5 14 e5, så hvit kan faktisk komme videre uten å svekke seg med a4. 13 - Sbd7 14 b4 Tfe8 Heller slapt. 14 - Db8 (med planen cxb4) ser mer tiltalende ut, og hvis 15 a3 b5 16 Tel (for å spille bxc5 fulgt av e5) 16 - Te8. Men hvit står selvsagt fordelaktig uansett pga. løperparet og terrenfordelen. 15 Tel Se5!? En mulig forbedring er forbedrelsen 15 - b6 med ideen 16 - Se5. Da er i alle fall ikke 16 Le2 noen mulighet, men 16 a4 ser bra ut. 16 Le2 b5? 16 - b6. 17 bxc5 dxc5 18 d6!? Trolig bra, men 18 Le3 (truer f4 og e5) b4 19 d6! er enklere, og på 19 - Db8, 19 - Dd8 eller 19 - Da5 følger 20 Sd5! 18 - Db6 19 Le3 Sc6? Det samme som å gi opp. 19 - Tad8 måtte forsøkes, hvorefter jeg ikke ser noen klar vinst for hvit. 20 Sd5 Da5 21 Sc7 c4 22 Sxa8 Txa8 23 - f4 Sb4 24 Lf3 Td8 25 e5 Sd7 26 Dd2 Da3 27 Te2 Sd3 28 Tc3 Da4 29 Txd3! Det klareste. Svarts beste brikke likvideres og hvit beholder en merbonde og glimrende spill. 29 - cxd3 30 Dxd3 Lh6 31 g3 g5 32 Le4 gxf4 33 gxf4 Kh8 34 Tc2 og Lundin vant ganske raskt, ettersom også angrepsmulighetene er på hans side. 1 - 0

Kommentarer: John L. Watson

Vår siste forestilling i denne seansen appellerer til nasjonalfølelsen. Partiet er nemlig fra den nyss avsluttede olympiade på Malta, der Norge vant noe overraskende - men ikke desto mindre

knusende - 3-1 over det sterke laget fra Sveits. Tatt i betraktning at Sveits ble nr. 10(!) i Buenos Aires, er det ikke rart at sluttresultatet vakte oppsikt. Og Bjørn Tiller inntok posisjonen som Norges toppscorer med dette partiet:

OL 1980, 5. runde
 Hvit: Bjørn Tiller, Norge
 Svart: Beat Züger, Sveits

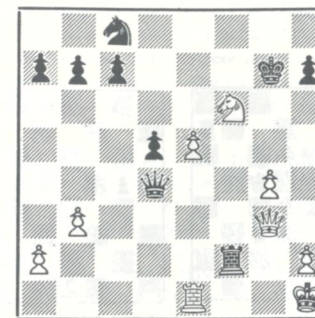
KONGEINDISK
 1 c4 g6 2 Sc3 Lg7 3 d4 d6 4 e4 Sf6 5 Sf3 0-0 6 Le2 Lg4 7 Le3 Sfd7 8 Sgl!? Et teoritrekk som kan se litt pussig ut, men da svart må slå på e2, kommer springeren straks ut igjen! Siden er e5 ikke spesielt godt, da svart spiller en kongeindisk stillingstype uten sin gode løper, mens hvit er blitt kvitt sin tilsvarende dårlige. 8 - Lxe2 9 Sgxe2 Sb6!? svart vil derfor sette bøndene på hvit, men Sb6 står dårlig, jfr. Tarrasch og partiutviklingen. 10 b3 e6 11 0-0 d5 12 cxd5 En annen mulighet var 12 c5 og 13 e5, men

Bjørn Tiller, Oslo Schakselskap var god å ha i olympiaden.

svart har den beste løperen og brekkmulighetene b6, a5 og f6. Jeg ville ha majoritet på kongefløyen. 12 - exd5 13 e5 Sc6 14 Dd2 Dd7 15 Lh6 Før f4 vil jeg bytte av min dårlige løper. 15 - Lxh6 16 Dxxh6 f6 16 - f5 tillater senere Sf4. 17 f4 Se7 17 - f5 med ideen Sd8-e6 og senere c5 er interessant, da f4 er okkupert av en bonde. Jeg måtte da prøvd spill på damefløyen med springer til c5 eller et brekk med g4 på kongefløyen. 18 Tad1 Dg4 19 Sg3 fxe5 20 dxe5 Tad8 21 Tf3 Sf5 22 Sxf5 Dxf5 23 Tel! Det er viktig å kunne be-

svare d4 med Se4, og i tillegg trues nå ofte en frammarsj med fribonden. 23 - De6 24 Dh4 Td7 25 g4? Min motstander hadde tilbudt remis, noe som fikk meg til å bruke tid. Jeg valgte til slutt et aggressivt trekk, men overså svarts svar. 25 - g5! 26 Dg3 26 Dxxg5+ Tg7 27 Dh5 Dxxg4+ 28 Dxxg4 Txxg4+ og Txf4+, eller 26 f5 gxh4 27 fxe6 Tg7+. 26 - gxf4 27 Txf4 Tdf7? 27 - Txf4 28 Dxf4 Tg7 29 h3 h5 30 Df6 Dxf6 31 gxf6 Tg6 fører sannsynligvis til remis. 28 Txf7 Txf7 29 Se2! Damen er ingen god blokkør, og springeren boltret seg i manøvrer, f.eks. d4-f5 fulgt av bonden til e6 eller som i partiet. 29 - Sc8 30 Sf4 Db6+ 31 Kh1 Dd4 32 Sh5 Tf2? 33 Sf6+ Kg7

34 Dh3! Åpningen på kongefløyen har utviklet seg til hvits fordel: Kjempe-springer og farlig fribonde, mens den ulykksalige kollega aldri rekker å komme til unnsetning for den svarte armé. 34 - h6 35 g5 hxg5 36 Dh7+ Kf8 38 Dg8+ 1 - 0

Kommentarer: Bjørn Tiller

Johs. R. Kjeiken og Øystein Brekke er av FIDE utnevnt til internasjonale dommere.

FØRSTERADEN, NSFU's prektige medlemsorgan har fått ny redaktør. Jøran Jansson er nå sjef, og skal vi dømmet etter aktiviteten i siderommet, vil et nytt nummer foreligge snart.

Norsk Sjakkblad, derimot, er nok en gang stilt i utlendighet. Dog er det på det nærmeste klart at Øystein Brekke vil redigere nr. 1/81.

Sentralstyret i Norges Sjakkforbund har besluttet å utgi 10 - ti - nummer av NSb i 1981. Om dette skal gå bra, må alle være med på å lage medlemsbladet. Send inn stoff!

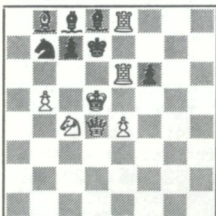
Problemisten

Redaktør: Nils G.G. van Dijk, Åsligrenda 66, 5095 Ulset.

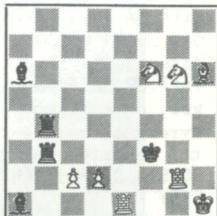
Årsturneringer for 2- og 3-trekkere. Oppgaver og løsninger sendes spaltens redaktør.

3115 Pave Johannes Paul II
"Europe Echecs" 1946

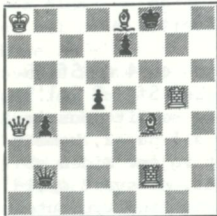
Matt i 2 trekk

3116 Espen Backe, Hamar

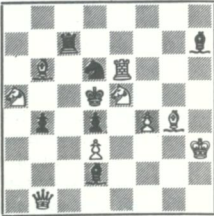
Matt i 2 trekk

3117 Rosario Notaro, Italia
Italia

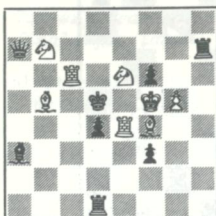
Matt i 2 trekk

3118 Herbert Ahues, BRD

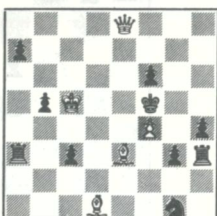
Matt i 2 trekk

3119 Herbert Ahues, BRD

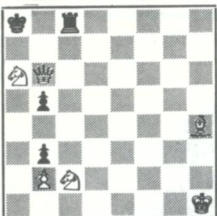
Matt i 2 trekk

3120 A. Grin, USSR

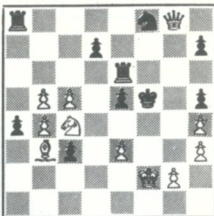
Matt i 3 trekk

3121 Gunnar F. Myhre,
Ranheim

Matt i 3 trekk

3122 Alf Myrhaug, Nannestad

Matt i 3 trekk

Paven som komponist

Som student i Krakow var paven, som den gang het Karol Wojtyla, ivrig sjakkspiller. Han puslet også med oppgaver, og her vises et produkt fra hans hånd. Nøkkeltrekket er ganske fiffig.

WCCT - 2

Vi kan røpe at flere bidrag strømmer på. Flott! Enkelte tema er svakt representert: A2, B1, F og G2. Og i skrivende stund nevnes at den endelige frist for laglederens levering til den tyske hovedleder er 15/2 1981! En del testing er unnagjort, så der skulle være gode muligheter til overskridelse av vår egen oppsatte dead-line. La oss ta et siste krafttak!

Oppgavene idag

Forsøksspill og løsning gir 4 Novotny-trusler i 3116. Notaro viser batterispill. Mattforandring etter fortsatt

forsvar i forsøk og løsning i 3118. Å finne riktig standplass for nøkkeltrekket er kanskje ikke noe problem i 3119? Fine modellmatt hos Grin. Tempo hos Myhre, og igjen mattbilder i 3122.

Mange mener at 3120 og 3122 ikke er "Bøhmere" siden de inneholder hvite bønder. Både Myrhaug og Joralf Grande kan trøste oss med at hvite bønder er fullt ut aksepterte i Bøhmiske oppgaver. Kravet er at gjenværende hvite ofiserer skal delta i mattbildet, og at det bør være minst 3 modellmatt.

Løsninger (6-80)

3107 Godal. 1 d8=L! Enkelt og genialt!
3108 Bukne. 1 Lb4! Matt- og paradeforandring. Godt konstruert.
3109 Skogsenden. 1 Sa2. 1 Sa6/Sd3/Sd5? ville hindret matt etter Stocchi-blokadene på d4!
3110 Lobusov. 1 Sxc4! (1 Sxe4? c2!) BcxS/BexS, som i diagramstillingen (forspillet) ble besvart med 2 Db3/DF3#

endrer karakter i forsøk/løsning. Artig!
3111 Hermansson. 1 Da6. K-stjerne m/ bindingsmatt.
3112 Eerkes. 1 Dg3. Truselen 2 Dg5# slår igjennom også etter 1 - Kf6. Mislykket.

3113 Backe. 1 Se4, tr./Le2/Lb7+, 2 Dd2/Del/KxL. Tre mattbilder. Synd at L-sjakken ikke fører til matt i diagramstillingen.
3114 Hemmingsson. 1 Dg2. Mattbilder, men utilgjengelig grov nøkkel.

norges grand prix NGP 1980-81

JUNIORENE DOMINERER!

NGP-sesongen er godt igang. 14 turneringer er spilt pr. 1/12, derav to hurtigsjakkturneringer. Og stillingen i de enkelte klasser er denne:

MESTER: 1 Simen Agdestein, Asker 26 og Thomas Heiberg, Stjernen 26 3 Svein G Myreng, Stjernen 25 4 José H Polo, Fyllingsdalen 24 5 Gunnar Halvorsen, Solund 21 6 Bernt Nordby, Fredrikstad 20 7 Ivar Bjordal, Stord 19 8 Bjørn Heggheim, Arbeidernes 18. På 17 poeng følger: Kjell Ole Kristensen, Narvik, Per Omtvedt, Sarpsborg, Stein Sollid, OSS, Arne Nybø, Randaberg, Henning Egedenissen, Arbeidernes, Einar Brekken, Ganddal, Heikki Westerinen, Finland, Tor Kristiansen, ASKO, Svein Åge Johansen, Elverum og Håkon Eiken, Fyllingsd.

KLASSE I: 1 Simen Agdestein, Asker 51 2 Espen Agdestein, Asker 37 3 José H Polo, Fyllingsdalen 31 4 Ivar Bjordal, Stord 23 5 Gustav Gudbrandsen, Eiker 20 6 Henning W Hermansen, ASKO 19 7 Janos Szalai, ASKO 19 8-12: Sverre Arntsen, Narvik, Sigmund Olafsen, Arbeidernes, Arnt Esbensen, Brugata, Einar Brekken, Ganddal og Trygve Iversen, Steinkjer alle med 17 poeng.

KLASSE II: 1 Petter Olsen, Randaberg 46 2 Tormod Løtveit, OSS 33 3 Tor Ånstad, OSS 28 4 Gisle Skjold, Hinna 26 6 Tor Egil Førland, SOSS 25 7 José H Polo, Fyllingsdalen 25 8 Oddvar Solli, Bergens 25 9-13 Sverre Arntsen, Narvik, Yngve Robertsen, Trondhjems, Jan Sørgerd, Kragerø, Trygve Iversen, Steinkjer og Harald Aukrust, Ski alle 17.

KLASSE III: 1-2 Øyvind Andersen, Trondhjems og Tormod Løtveit, OSS 36 3-4 Kolbjørn Kristensen, Bodø og Jan Sørgerd, Kragerø 27 5 Ole M Opsal, Askøy 21. 17 poeng har: Karle Stangeland, Sandnes, Jens P Tronds, Bøler, Ove Holmen, Steinkjer, Gunnar Karlsen, Bergens, Dag Stene, Tempo og Dan Takle, Solund.

KLASSE IV: 1 Edvin Bredrup, Lillestrøm 31 2 Ole E Arntzen, ASKO 23 3-4 Bjørn H Olsson, Molde og Paul A Friedrich, Asker 21 5 Odd H Birkestrand, Masfjorden 18 6-13 Egil Gjeseth, Riska, Dan Ove Tuven, Grane, Håvard Holmen, Steinkjer, Tore Ellingsen, Bergens, Harald Haug, Åsnes, Jon Kielland-Lund, Ski, Dan Takle, Solund og Dag Stene, Tempo.

Trondheimsjunioren Øyvind Andersen har tatt ledelsen i klasse III.

Som man ser er det juniorene som dominerer - spesielt i de lavere klasser. Men også i M+I henger våre lovende, fremadskridende med i tetbildet, anført av Simen Agdestein. 13-åringen har endatil "avgitt en turnering på w.o." - han foretrakk nemlig å spille

NM-finalen i skolesjakk fremfor Sarpsborg GP.

Ellers ser vi at vestlendingene plukker mye poeng, hvilket henger sammen med god aktivitet i en krets som fungerer godt. Formannen Håkon Eiken har virkelig skapt liv i leiren!

Den jevneste klasse foreløpig er kl. IV. Men vi tror Lillestrøms store turneringskjempe Edvin Bredrup har gode sjanser til å beholde ledelsen. Han sanker mange poeng med sine skarpe varianter i Italiensk og Lasker/Pelikan.

Eidsvoll GP

HURTIGSJAKK

4-5/10

Gruppe 1:

1 Tor Gulbrandsen Bøler 5½ 2 Steinar Posaasen Våler 4½ 3 Kjell M Haug Våler 4½ 4 Arne Melby OSS 4 5 Dag Sødtholt Brugata 3½ 6 Per Oscar Andersen SOSS 3 7 Per Omtvedt Sarpsborg 3

Gruppe 2:

1 Tor Egil Førland SOSS 6½ 2 Reidar Andersen Stjernen 5½ 3 Arild Eriksfallet Sørums 5½ 4 Leif Kverndal Stjernen 5½ 5 Jan Svenske Strømmen 5 6 Frode Christianen Strømmen 5 7 Runar Gaarder Eidsvoll 5 8 Per Kr Vigdal Bøler 5 9 Jan Gunderen Hamar 5 10 Erik Tenold Eidsvoll 5 11 E Bremserud Bøler 4½ 12 O M Kvile Eidsvoll 4½ 13 A Mannerud Eidsvoll 4½ 14 J Templet Strømmen 4½ 15 T Gimse Kongsvinger 4 16 B Thanke Bøler 4 17 K Smedtorp Kongsvinger 4 18 A Skjold Eidsvoll 4 19 J E Hagen Kongsberg 4 20 V Doknes Eidsvoll 4 21 B Berg Våler 4 22 G Lindberget Sørums 4 23 K Stenberg Eidsvoll 4 24 G Eriksen Kongsvinger 3½ 25 G Brobakken Hamar 3½ 26 R Kristiansen Løten 3½ 27 S Aasgaard Eidsvoll 3½ 28 W Sandberg Sørums 3½ 29 E Mickelson Løten 3 30 J C Harmens Eidsvoll 3 31 E Bredrup Lillestrøm 3 32 Å R Fjellberg Sørums 3 33 B Haveland Ski 3 34 K Aasgaard Eidsvoll 3 35 O Eriksfallet Sørums 3 36 H Hansen Sørums 3 37 J Sidselrud Kongsvinger 3 38 Ø Tjernsmo Eidsvoll 3 39 R Rasmussen Sørums 2½ 40 K Brandt Eidsvoll 2½ 41 L S Mausest Eidsvoll 2½ 42 O J Kristiansen Løten 2½ 43 E Aarstad Kongsvinger 2½ 44 S Johnsen Kongsvinger 2 45 H Berg Eidsvoll 2 46 M Eriksen Kongsvinger 2 47 G Takset Sørums 2 48 T Halvorsen Eidsvoll 2 49 O Rymoens Kongsvinger 2 50 W Olsen Sørums 1 51 R Berg Eidsvoll 1 52 A Wolter Sørums 1

Osvald T. Hansens minneturnering

Steinkjer 10-12/10

1 Henning Egede-Nissen Arbeidernes	2031	+12	+19	+10	+05	=02	+03	5½	19,5
2 Thomas Heiberg, Stjernen	2232	+11	=03	+25	+10	=01	+06	5	20,0
3 Bjørn Heggheim, Arbeidernes	2121	+08	=02	+14	+20	+05	-01	4½	21,5
4 Trygve Iversen, Steinkjer	1704	-19	+12	+11	+17	+15	+09	4½	15,0
5 Arne O. Trana, Steinkjer	1835	+22	+13	+20	-01	-03	+10	4	18,0

6 O Høe Steinkjer 4 7 O Holmen Steinkjer 4 8 O A Moen Steinkjer 4 9 K Strand Arbeidernes 3½ 10 K A Karlsen Arbeidernes 3 11 O Ristesund OSS 3 12 J Høe Steinkjer 3 13 T Sandmark Arbeidernes 3 14 B Høgsnes Steinkjer 3 15 O A Vedal Brønnøysund 3 16 S Endresen Levanger 3 17 Ø Andersen Trondhjems 2½ 18 I B Lie Grane 2½ 19 F Hovde Steinkjer 2 20 B Bårdsen Trondhjems 2 21 H Holmen Steinkjer 2 22 G Gjermstad Levanger 2 23 A M Midjo Stjørdal 2 24 K Moen Steinkjer 2 25 B Carlsson Nordstrand 1½ 26 K Strømberg Levanger 1½ 27 O Kjølås Brønnøysund 1 28 S E Småvik Steinkjer 0

Den gamle kjempe på de kvadratiske jaktmarker, Osvald T. Hansen, ble minnet og hedret med en turnering i Steinkjer i regi av moderklubben, Steinkjer Sjakklag.

Osvald T. Hansen var nærmest for en institusjon å rekne i byens sjakkliv; med sitt gode smil og glitrende sjakkspill vant han mange venner. På sitt beste deltok Hansen i Landsturnering-

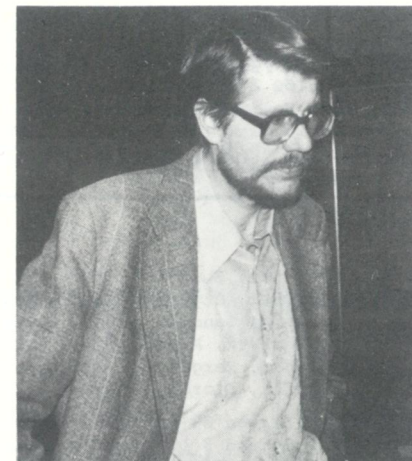
ens mestergruppe, og på heimlig grunn var han den ubestridte ener gjennom flere tiår. En sann virtuos i sluttspilletts vanskelige kunst, og særlig tårnsluttspill, hvor han overgikk de fleste. Så ofte var det ikke at Hansen tapte et parti - og hendte det, var det uten svevende bortforklaringer i eget spill, men med en hyggelig anerkjennelse av motstanderens dyktighet.

Alltid med en brennende interesse for det store i sjakken.

Og minneturninga forløp i Hansens gode ånd - det nærmeste vi kunne oppdage av ekstraordinære følelser, var et fåret smil i runde 3. Turneringa telte med i NGP, og små og store poengsankere hadde (fornuftig nok!) funnet veien til Bygdenes By. Beklagelig var det på alle måter at heimefavoritt Frank Hovde måtte bite i brettet etter 4 runder pga. febertokter. Feberen ga naturlivis mer albuerom i teten - og de tre beste var klare nok - sjøl om Egede-Nissen/Heggheim hadde diverse krumspring mot lokale stjerner, og OL-reserve Thomas Heiberg befant seg på kanten av jammørdalen mot Odd Ristesund i 1. runde.

Egede-Nissen kneblet klubbkamerat Heggheim i "finalen" med de svarte brikke-ene og erobret fortjent 1000-lappen, samt Terje Hansens g e d i g n e pokal til sin fars minne.

Trass i Hovdes frafall, viste arrangørklubben sin styrke og bredde ved å besette de 5 neste plassene. Mest imponert er vi over 15 år gamle Ove Holmen, som tydeligvis har startet et stormløp mot toppen. Talent! Talent! Trygve Iversens 4. plass er bare overraskende for dem som ikke har møtt "Trygve den Grusomme" i et eller annet gjenferd fra sjakkens skrekk-kabinett!, en vampyrgambit med spindellev og flaggermusvinger, eller kanskje et par blodstenkte motgambiter, "mine lugubre varianter!"

OSS-kjempen Odd Ristesund hadde selv-este Heiberg nede for telling, men måtte til sist tone flagg.

Denne angrepsspiller på sin hals påtreffes et sted mellom 1700 og 1999 på rating-spiralen, hvor han lever sitt rabiante elevatort-liv til skrekk og gru for rettskafne posisjonsspillere av alle kalibre. Bortsett fra en fadese under premieutdelinga, hvor Heggheim ble snytt for 150 kr. (nå ute av verden), var alle(?) enige om at det hadde vært en trivelig turnering.

roar

Indre Østfold GP

Askim 17-19/10

1 Per Omtvedt, Sarpsborg	2074	+48	+31	+07	+20	=03	+05	5½	20,5
2 Simen Agdestein, Asker	1865	+33	+27	=04	+21	+10	=03	5	21,0
3 Svein G Myreng, Stjernen	2150	+52	+44	+25	+06	=01	=02	5	21,0
4 Ivar M Dahl, Bærum	2220	+29	+23	=02	=11	+22	+10	5	20,0
5 Jahn Hanssen, Ski	2056	+54	=21	+18	+15	+20	-01	4½	20,5
6 Espen Agdestein, Asker	1919	+35	+24	+42	-03	+34	=08	4½	19,0
7 Helge Theting, Kragerø	2005	=12	+56	-01	+45	+25	+26	4½	19,0
8 Per Oscar Andersen, SOSS	1835	+67	+14	-10	+24	+32	=06	4½	19,0
9 Sverre Olsen, Stjernen	1731	+63	-20	+37	=25	+21	+28	4½	17,0
10 Øystein P Brekke, Brugata	2041	+37	+34	+08	+13	-02	-04	4	21,5

11 F Westerby IØS 4 12 J Sørgerd Kragerø 4 13 U Kjellin Sverige 4 14 T Løtveit OSS 4 15 F Ellingsen Narvik 4 16 B Fosdahl Brugata 4 17 J Andreassen Stjernen 4 18 R Edwardsen Konnerud 4 19 O Nordheim Moss 4 20 Ø Jensen Moss 3½ 21 O B Johansen Fredrikstad 3½ 22 F Mølleby Halden 3½ 23 H Rangøy Ski 3½ 24 T Rangøy Sarpsborg 3½ 25 J Ludvigsen Fredrikstad 3½ 26 S E. Kumle Sarpsborg 3½ 27 S Simonsen Ski 3½ 28 H Haug Åsnes 3½ 29 E Lind Pedersen Moss 3½ 30 T Ånstad OSS 3½ 31 L Kverndal Stjernen 3 32 J S Olsen Kragerø 3 33 R Jørgensen Halden 3 34 O Ristesund OSS 3 35 E Kempinger Fredrikstad 3 36 J Jensen Sarpsborg 3 37 F Johansen Halden 3 38 H Kolden Ski 3 39 K-E Feldte Sverige 3 40 Ø Johansen Sarpsborg 3 41 T Høidahl Sarpsborg 3 42 H Aukrust Ski 2½ 43 V Larsen IØS 2½ 44 T E Førland SOSS

2½ 45 T Garsegg IØS 2½ 46 S Haug IØS 2½ 47 T Brøndbo Halden 2½ 48 R Moe Ski 2½
 49 T Solem Ski 2½ 50 J Tyvand Kragerø 2½ 51 J E Hagen Kongsberg 2½ 52 K Bendixen
 Moss 2 53 M Nygaard IØS 2 54 Ø Rustad Halden 2 55 L T Kumle Stjernen 2 56 S
 Skjønberg IØS 2 57 S A Kumle Sarpsborg 2 58 F Andersen Horten 2 59 Ø Langhus
 IØS 2 60 T Heide Halden 2 61 A Rustad Halden 2 62 E Næss Fredrikstad 2 63 Ø
 Løken IØS 1½ 64 R Kjølvik Halden 1½ 65 O Weiberg IØS 1 66 K Olsen Lillehammer 1
 67 J Haug Åsnes 1 68 S Foyn Eriksen IØS 1 69 A Svendsen Fredrikstad ½ 70 J Kors-
 havn IØS 0

Bergen GP

17-19/10

1 Einar Brekken, Ganddal	1813	+13 =04 =05 +11 +10 +03	5	18,0
2 Dag H. Larsen, Stjernen	1835	+17 =10 -03 +20 +16 +04	4½	15,5
3 Jan Haugland, Sandnes	1913	+08 +07 +02 =10 =04 -01	4	20,5 - 23,5
4 Kjell Arne Mork, Askøy	1829	+18 =01 +11 +05 =03 -02	4	20,5 - 22,5
5 Øyvind Strand, Bergen	1926	+09 +20 =01 -04 =06 +10	4	19,5
6 Ivar Bjordal, Stord	1916	=11 =15 +07 =12 =05 +08	4	17,0

7 T Brekke Bergen 3½ 8 O Sævareid Bergen 3½ 9 L R Bråstein Sandnes 3½ 10 O A
 Angelshaig Solund 3 11 G Halvorsen Solund 3 12 H Vårdal Bergen 3 13 A Hanevik
 Askøy 3 14 G Bue Tønsberg 3 15 A Nordanger Fyllingsdalen 2½ 16 C Endresen
 Randaberg 2½ 17 O Birkestrand Masfjorden 2 18 O Østerhus Ganddal 2 19 J Kvamme
 Bergen 2 20 O Årvoll Bergen 1 21 A Nybø Randaberg 1 22 D Orseth Bergen 0

Gruppe B

1 Oddvar Solli, Bergen	1732	+24 +28 +08 =03 =06 +07	5	19,0
2 Petter Olsen, Randaberg	1747	-14 +23 +32 +08 +11 +06	5	17,5
3 Ivar Bern, Bergen	1611	+23 +05 =16 =01 =04 +17	4½	20,0
4 David Hilton, Askøy	1625	+19 =22 =13 +15 =03 +09	4½	18,0
5 Gunnar Karlsen, Bergen	1482	+17 -03 =21 +33 +18 +20	4½	16,5

6 O M Opsal Askøy 4 7 J Rivli Bergen 4 8 T Eikeland Askøy 4 9 G Nævdal Bergen 4
 10 M Lilli Bergen 4 11 S Solheim Bergen 3½ 12 Å O Brekke Bergen 3½ 13 R Rasmus-
 sen Askøy 3½ 14 E Gullaksen Bergen 3 15 T Ellingsen Bergen 3 16 K Stangeland
 Sandnes 3 17 E Rivedal Florø 3 18 T Virkesdal Askøy 3 19 J C Hanssen Askøy 3 20-
 T Rasmussen Askøy 3 21 T Karlsen Bergen 3 22 A Sjurson 3 23 M Haugsvær Masfjor-
 den 2½ 24 E Tønning Fyllingsdalen 2½ 25 S T Strand Askøy 2½ 26 T Birkestrand
 Masfjorden 2½ 27 A Nordbotten Bergen 2½ 28 T Gramstad OSS 2 29 O H Kleppa Hjel-
 meland 2 30 J Kleppa Hjelmeland 2 31 O F Kvamme Bergen 2 32 T I Bratteteig Ber-
 gen 1½ 33 F Rasmussen Askøy 1½ 34 O H Birkestrand Masfjorden 1½ 35 G Storheim
 Bergen 1

OL-cup

Oslo 24-26/10

1 Sverre Heim, Akademisk	2383	=04 +13 +05 +10 +02 =03	5	18,5
2 Arne Schjønby, Akademisk	2202	-07 +11 +19 +04 -01 +05	4	19,0
3 Bernt Nordby, Fredrikstad	2149	=11 =04 +18 =06 +10 =01	4	19,0
4 Arnt Esbensen, Brugata	1923	=01 =03 +17 -02 +14 +11	4	18,5

5 O Chr Moen OSS 3½ 6 S Agdestein Asker 3½ 7 E Agdestein Asker 3½ 8 K Aurlund
 Stjernen 3½ 9 S G Myreng Stjernen 3½ 10 P Nygård ASKO 3 11 J Szalai ASKO 3 12
 A H Bøe Stjernen 3 13 O Christoffersen Stjernen 3 14 K Nilsen Elverum 2½ 15 H W
 Hermansen ASKO 2½ 16 Ø Olsen OSS 2½ 17 J R Kjekken ASKO 2 18 B W Fosdahl Brugata
 2 19 J A Bjørgvik Moss 0

Gruppe B:

1 Tor Egil Førland SOSS 5½ 2 Tor Ånstad OSS 5 3 Vidar Poulsson Stjernen 4 4 Tor
 G Nilssen Hammerfest 4 5 Jens P Tronds Bøler 3½ 6 Edvin Bredrup Lillestrøm 3½
 7 Håvard Espelin Asker 3½ 8 Jan R Johansen Sarpsborg 3½ 9 H Pøyhønen OSS 3 10 T
 Hall Asker 3 11 J O Njå Stovner 3 12 O E Arntzen ASKO 3 13 SARGON 2,5 Maskin-
 parken SK 2½ 14 E Grøttum Bøler 2½ 15 H I Robinson Asker 2½ 16 S Glærum Skien
 2½ 17 E Bremserud Bøler 2½ 18 E Rake Bærum 2 19 J Bjelke Asker 1½ 20 O J Ski 0

ENTREPRENØR

TORBJØRN NYEN

VOLLEN I ASKER

TELEFON 79 10 42

★ ALT TIL BYGGET!

**PRECUT
TAKSTOL-
PRODUKSJON
DØRER - VINDUER -
TRELAST**

Se vår
KJØKKENUTSTILLING
på 100 m²

A.s Lierskogen Byggservice
3420 LIERSKOGEN - Telefon (03) 84 72 25

STAVANGER SANDNES
04-52 11 40 04-66 62 04

**RING
OG
BESTILL**

**KOM OG HENT MED HJEM
EN NYBAKT PIZZA**

**ELLER
SITT NED OG NYT DEN I**

**ET AV VÅRE
KOSELIGE LOKA-
LER**

**HVOR
FØDES
SJAKK FOLK?**

**RØDTVEDT
SUPER A/S**

SANDÅSVEIEN 8 - OSLO 9
TELEFON 25 30 72

**HVOR
SJAKK FOLK
FØDES**

Det var visst "ingen" som visste om denne turneringen som gikk i regi av NSF (Alf Øverås) og ASKO (Ole Kristian Tollersrud). Forbundet hadde glemt å annonsere i medlemsorganet!

Tor Egil Førland vant gruppe B. Som vanlig stilte han i godt tilknyttet militærjakke. Det sies at TEF fryser når han spiller sjakk.

Takket være jungeltelegrafens stilte likevel 38 mennesker og en maskin på startstreken, - sistnevnte ble publikumsyndling og miljøskaper med sine pipelyder og overraskende fornuftige trekk.

Hensikten med OL-cup var at sterkontingenten skulle subsidiere Norges deltagelse på Malta. Arrangøren ga ut et annonsespektet program, og alt i alt ble det penger nok til 2/7 av laget.

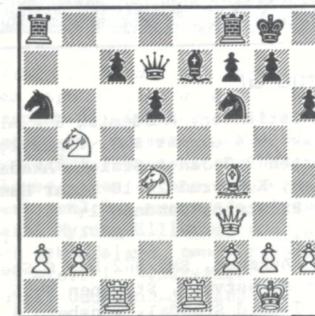
Og det var jo bra!?

Det parti som vakte mest oppsikt i turneringen ble spilt i 1. runde av 15 år gamle Espen Agdestein. Her er det:

Hvit: Espen Agdestein, Asker
Svart: Arne Schjønby, Akademisk

ENGELSK
1 c4 Sf6 2 Sc3 e5 3 Sf3 e4?! Svart akter å forsøke et bondeoffer som først ble spilt i Reshevsky-Bellon 1971, og som siden er blitt analysert en del. Schjønby's klubbkamerat Arthur Kjelstrup-Olsen forsøkte 3 - b5?! mot Helmers i Oslo GP -77. Det gikk ikke bra: 4 d3 bxc4 5 dxc4 d6 6 g3 Lb7 7 Lg2 Le7 8 0-0 0-0 9 Db3 Lc6 10 Sd5

Sbd7 11 Tdl Lxd5? 12 cxd5 med klar fordel til hvit (NSB 6/77). 4 Sg5 b5! Bellons trekk. Ideen kommer til syne i følgende variant: 5 Sxb5 h6 6 Sh3 c6 7 Sc3 d5 og svart har terrengovervekt i sentrum og mer mobile offiserer. På 4 - De7 ville fulgt 5 Dc2. 5 d3! Dette ble etterhvert kjent som hvits beste svar. Om Schjønby håpet å overraske sin unge motstander ble han skuffet. 5 - exd3 I første bind av sitt verk om Engelsk angir Watson dessuten: 1) 5 - bxc4 6 dxe4 h6 7 Sf3 (7 Sxf7!? Kxf7 8 e5) Lb7 8 e5 Se4 9 Sxe4 Lxe4 med fordel til hvit. Meget mulig. 2) 5 - Lb4 6 Ld2 exd3 7 Sxb5 Lxd2+ 8 Dxd2 0-0 9 e3 og hvit hadde klar fordel i van der Sterren-Bellon -77. 6 cxb5 h6 7 Sf3 dxe2 8 Lxe2 Det er i det hele tatt greit å kommentere når teoribøkene gjør jobben. Her påpeker Watson at hvit har utviklingsforsprang og at svart vanskelig kan røre sentrumsbøndene uten å skape svakheter. Hvit har med andre ord vunnet åpningsduellen. 8 - a6? Øker hvits utviklingsforsprang. Å foretrekke er trolig 8 - Lb7 9 0-0 Lc5. 9 0-0 axb5 10 Sxb5 svart hjelper de hvite styrkene fremover. Det hjelper muligens å utsette avslaget på b5, dvs. 9 - Lb7 etterfulgt av Le7 (Lc5) og kort rokade. Nå er svart allerede i alvorlige vanskeligheter, og hvit utnytter situasjonen pent og energisk. 10 - Le7 11 Lf4! Trykker på c7 og fremtvinger d6 som svekker de lyse feltene på dronningfløyen. 11 - d6 12 Tc1 Sa6 12 - 0-0? 13 Sxc7 Txa2 14 Db3! 13 Sfd4 Lb7 14 Lf3! De allerede nevnte lyse felter tas på kornet. De blir ytterligere svekket av løperavbyttet. 14 - Lxf3 15 Dxf3 0-0 16 Tfel vinststilling! 17 Sc6 trues. 16 - Dd7 16 - Te8 17 Sc6 Dd7 18 Sxe7+ Txe7 19 Dxa8+.

17 Lxh6 Med svart hensunket i bekymringen over sin ruin av en dronning-

fløy, slår hvit til på kongefløyen. 17 - Tfe8 17 - gxh6 18 Sf5 fører til matt. 18 Lxg7 Kxg7 19 Sf5+ Kf8 20 Sxe7 Det enkleste. Det henger fremdeles et tårn på a8. Man leter forgjeves etter en matt etter 20 Dh3 Sg8. Svart kunne

her rolig lagt våpnene ned, men fortsatte til klaffen definitivt avgjorde saken. 20 - Dxe7 21 Txe7 Kxe7 22 h4 Sc5 23 Sxc7 Txa2 24 Sxe8 Sxe8 25 Tel+ Se6 26 b4 Tb2 1 - 0
Kommentarer: Petter Stigar

Det åpne Masfjordmesterskapet

14-16/11

1 Håkon Eiken, Fyllingsdalen	2204	+16 +09 +18 +03 =04 =02	5	18,0
2 José H Polo, Fyllingsdalen	1783	+15 =10 +11 -04 +03 =01	4	19,0
3 Gunnar Halvorsen, Solund	2008	+19 +13 +10 -01 -02 +08	4	18,5
4 Tore Brekke, Bergens	1851	+22 =18 =13 +02 =01 =05	4	18,0
5 Ivar Bjordal, Stord	1916	=14 =21 +09 =10 +12 =04	4	16,0

6 G Skjold Hinna 4 7 P O Solheim Florø 4 8 T Rasmussen Askøy 3½ 9 A Nordanger Fyllingsdalen 3½ 10 O Solli Bergens 3 11 P Olsen Randaberg 3 12 J Kvamme Bergen 3 13 O Sævareid Bergen 3 14 Ø Bjordal Stord 3 15 I Bern Bergen 3 16 D Hilton Askøy 2½ 17 E Sælensminde Bergen 2½ 18 S B Larsen Fyllingsdalen 2½ 19 S Solheim Bergen 2 20 O Birkestrand Masfjorden 2 21 O A Angelshaug Bergen 1½ 22 E Rivedal Florø 0

Gruppe 2:

1 Dan Takle Solund 4½ 2 Sverre Seljeseth Florø 4½ 3 Åge O Brekke Bergen 4½ 4 Ole M Opsal Askøy 4½ 5 Åsmund Haugsvær Masfjorden 4½ 6 O H Birkestrand Masfjorden 4 7 Magne Haugsvær Masfjorden 3½ 8 K Haugsvær Masfjorden 3½ 9 A Stray Solund 3½ 10 E Tonning Fyllingsdalen 3 11 T Birkestrand Masfjorden 3 12 H Andersen Askøy 3 13 A O Johansen Florø 3 14 O F Kvamme Bergen 3 15 G Haugsvær Masfjorden 3 16 T Carlsen Bergen 3 17 Margunn Haugsvær Masfjorden 2½ 18 A T Haugsdal Masfjorden 2½ 19 S Ellingsen Solund 2 20 J Larsen Fyllingsdalen 2 21 E Kvingsdal Masfjorden 2 22 K Lerpold Solund 2 23 S I Solheim Bergen 1

At Odd Birkestrand og hans stab kan arrangere sjakk, var noe vi var klar over fra før. Turneringen 14. - 16. november var ikke noe unntak fra dette.

Rimelig innkvartering og god mat er ting som teller. Videre var det mange som benyttet seg av mosjonsmulighetene i ledige stunder. Ellers hadde arrangøren en ny variant på 6 runder Monrad: vi spilte nemlig fire runder lørdag. Selvsagt var det hardt, og litt klaging hørte vi nok sent lørdag, men da det ble klart at vi kunne avslutte

i normal tid søndag, var de få klagen snudd til mange lovord.

De fleste av de 45 spillerne kom fra Hordaland, men vi tar med at 2 kom fra Stavanger, og at Seljeseth som vanlig hadde med en fyldig tropp. Premiebordet var nydelig og spesielt, nemlig flott husflid av tre laget av lokale krefter. Stensilerte resultatlister var klare til premieutdelingen, - ikke verst!

Til sist en takk til Gunnar Halvorsen som virkelig har gitt sjakken på Vestlandet et kraftig puff fremover. H.E.

Buskerud GP

Bolkesjø 14-16/11

1 Tor Kristiansen, Akademisk 5 2 Alf Øverås, Drammen 4 3 Henning Wadd Hermansen, Akademisk 3½ 4 Gunnar Bue, Tønsberg 3½ 5 Vidar Taksrud, Tempo 3½ 6 Reidar Weierød, Horten 3 7 Janos Szalai, Akademisk 3 8 Torå Høyhilder, Tønsberg 2½ 9 Ragnar Edvardsen, Konnerud 2½ 10 Einar Hamre, Drammen 2 11 Gustav Gudbrandsen, Eiker 2 12 Lars Bråstein, Sandnes 1½

Gruppe 2:

1 Harald Aukrust, Ski 5 2 Dag S Stene, Tempo 4½ 3 Jan Erik Hagen, Kongsberg 4½ 4 Oddbjørn Nevestveit, Stjernen 4½ 5 Leif Kverndal, Stjernen 4 6 Geir I Henriksen, Tempo 4 7 Bård Standal, Tønsberg 4 8 Kristoffer Haugan, Tønsberg 4 9 Leif Edvardsen, Drammen 3½ 10 Trond M Thorgersen, Tempo 3½ 11 Odd Ristesund, OSS 3½ 12 Nils A Fagerli, Eiker 3 13 Aleks Kopperud, Tempo 3 14 Roger Granum, Hønefoss 3 15

Edvin Bredrup, Lillestrøm 3 16 Sverre Andersen, Horten 3 17 Tom Gulliksen, Stjernen 3 18 Reidar Pedersen, Tempo 2 19 Frode Skjemstad, Eiker 2 20 Tom Starung, Akademisk 2 21 Lars Breivik, Tempo 2 22 Leif Gulliksen, Stjernen 2 23 Knut Gundersen, Tempo 2 24 Thore Selmer, Kongsberg 1½ 25 Asbjørn Langsrud, Konnerud 1½

Også i år fant Buskerud Sjakkrets det opprett å arrangere utkant-GP, tre mil fra nærmeste jernbanestasjon. Bare 37 deltagere var resultatet, og med det gedigne premiebord som kom til syne kan evenemanget neppe ha gitt kretsen kroner i kassa. De som var med hadde dog en svært koselig helg på det moderne Uppigard Turisthotell. Bo- og spilleforhold var prima, og den tause natur omkring (alt

vi hørte var en hakkespett i aksjon søndag kl. 12.35) ga ro i sjelen og gå-på-humør ved brettet. Tor Kristiansen var i særklasse turneringens beste spiller, mens Harald Aukrust overrasket seg selv og andre med 17 GP-poeng i kl. II. Den uopp-slitelige Edgar Beckstrøm ledet det hele med sedvanlig nøyaktighet, assistert av formannen sjøl, Karl Andersen. Hva med en turnering i Drammen, folkens?

Sarpsborg GP

28-30/11

BILDET: Sarpsborg Sjakkklubbs styre i jubileumsåret. I bakerste rekke fra venstre styremedlem Jon Jensen, sekretær Kjell Nilsen, kasserer Tormod Rangøy. Foran t.v. viseformann Freddy Aamodt og t.h. formann Rolf W. Tangen.

En mammut-turnering (90 spillere) markerte samtidig 60-års jubileet til Sarpsborg SK. Klubben er en av landets mest solide, med høyt medlemstall, god aktivitet og upåklagelig rekuttering. Formannen Rolf W. Tangen nedlegger et stort arbeid, ikke minst med PR-tiltak. Tangen er sjakkspaltist i Sarpsborg Arbeiderblad og vet - i motsetning til mange av sine kolleger rundt omkring - å skaffe store oppslag i avisen når det er noe ekstraordinært på gang. Jubilanten ble således presentert over en hel side, og GP-turneringen fikk flott førstesideoppslag.

Samme Tangen var turneringsleder i en prikkfritt avviklet konkurranse. Og premiebordet ga i sannhet inntrykk av at noe ble feiret. Turneringen fikk et "normalt" resultat.

Myreng og Nordby var høyest rangert, men begge syntes å mangle den virkelige kampinnstilling som en førstepremievinner må ha. Kjempet gjorde derimot Svein Åge Johansen, som bare hadde problemer etter at han var ferdig med turneringen! Det spennende og langvarige parti Myreng-Ellingsen var avgjørende for rekkefølgen, men førstnevnte var vel aldri i "vinst-fare". Gustav Gudbrandsen hadde lagt igjen galoppskoene (les: sitt spekulative åpningsrepertoar) hjemme, og travet inn til sikker førsteplass i kl. I - en

plass han sikkert er god nok til å forsvare. Dessverre var det for mange spillere i gruppe B til at tetfolkene kunne møtes

i sjenerende grad. Men uansett parsammensetting tror vi OSS-juniorene Ånstad og Løtveit ville kastet seg et hestehode foran feltet denne gang.

1 Svein Åge Johansen, Elverum	2028	+25 +27 =02 +04 +13 =03	5	18,0
2 Svein Gustav Myreng, Stjernen	2150	+20 +13 =01 +05 =03 =06	4½	20,5
3 Bernt Nordby, Fredrikstad	2149	+18 +15 =04 +12 =02 =01	4½	19,5
4 Gustav Gudbrandsen, Eiker	1797	+08 +06 =03 -01 =05 +13	4	21,0
5 Einar Vallestad, OSS		+07 =14 +22 -02 =04 +19	4	18,0
6 Fred Ellingsen, Narvik	1979	+23 -04 =16 +22 +17 =02	4	16,5
7 Oddvar U. Voll, OSS	1842	-05 +20 +19 -08 +21 +12	4	15,5

8 T Gulbrandsen Bøler 3½ 9 K Børquist Sverige 3½ 10 D H Sødtholt Brugata 3½ 11 J Szalai ASKO 3½ 12 A Heien Tønsberg 3 13 P Fredriksson Sverige 3 14 P Omtvedt Sarpsborg 3 15 H W Hermansen ASKO 3 16 P O Andersen SOSS 3 17 T Zakariassen Fredrikstad 3 18 S Bjørnland Fredrikstad 3 19 J Hanssen Ski 2½ 20 J Nilsson Sverige 2½ 21 S E Kumle Sarpsborg 2½ 22 R Edvardsen Konnerud 2 23 J Magnussen Sarpsborg 2 24 M Johansson Sverige 2 25 J Ludvigsen Fredrikstad 2 26 H Rangøy Ski 1½ 27 B Minge Sarpsborg 1 28 J Pedersen 1

Gruppe B

1 Tormod Løtveit, OSS	1537	+55 +12 =10 +11 +19 +08	5½	19,5
2 Tor Ånstad, OSS	1707	+30 +29 +38 +06 +18 =03	5½	19,0
3 Ulf Henriksen, Tempo	1611	+57 +28 =09 +17 +05 =02	5	20,5
4 Frank Melleby, Halden	1701	=40 =07 +32 +29 +20 +13	5	18,0

5 B Thanke Bøler 4½ 6 Ø Rustad Halden 4½ 7 V Birkie Sarpsborg 4½ 8 J Johansen Caissa 4 9 L Czilling Moss 4 10 S Nordal OSS 4 11 T Rangøy Sarpsborg 4 12 B Larsen Fredrikstad 4 13 V Poulsson Stjernen 4 14 Y Sjøtorp Bøler 4 15 F Johansen Halden 4 16 J Dahlgren Sarpsborg 4 17 L Kverndal Stjernen 3½ 18 F Henriksen Stjernen 3½ 19 P K Vigdal Bøler 3½ 20 J H Alnes Elverum 3½ 21 T A Ramstad OSS 3½ 22 H I Kongevold Moss 3½ 23 O B Johansen Fredrikstad 3½ 24 A Aasum Halden 3½ 25 B Haveland Ski 3½ 26 R Midtvåge Sarpsborg 3½ 27 S Johansen Sarpsborg 3½ 28 H Nordquist Sverige 3 29 O Nevestveit Stjernen 3 30 J Kielland-Lund Ski 3 31 J R Johansen Sarpsborg 3 32 O E Arntzen ASKO 3 33 I Nagy Stjernen 3 34 F Andersen Horten 3 35 J M Johannessen Caissa 3 36 L Breivik Tempo 3 37 V Johansen Caissa 3 38 J Jensen Sarpsborg 2½ 39 S Lunde Sarpsborg 2½ 40 E Næss Fredrikstad 2½ 41 R Hvesser IØS 2½ 42 E Bredrup Lillestrøm 2½ 43 R Mather Konnerud 2½ 44 J Sandnes Stjernen 2½ 45 P Thorvaldsen Fredrikstad 2½ 46 T Klausen Konnerud 2 47 K Våg Barum 2 48 J Stokke Konnerud 2 49 S A Kumle Sarpsborg 2 50 K Jensen IØS 2 51 T Henriksen Tønsberg 2 52 A Rustad Halden 2 53 G Norstad Sarpsborg 2 54 R Kjelvik Halden 2 55 B Johansen Tønsberg 2 56 B Næss Fredrikstad 2 57 O K Førrisdahl Sarpsborg 1 58 K Wolden Ski 1 59 K A Væhle Sarpsborg 1 60 T Jacobsen Sarpsborg 1 61 A Svendsen Fredrikstad 1 62 T Heide Halden 0

Et brillefint tiltak!

Moss Schakkklubs Ungdom - med Fred Ellingsen i spissen - skrev historie 8. november. Da arrangerte klubben Norgeshistoriens første interkretskamp for barneskolespillere. Ca. 120 deltagere fra Østfold, Vestfold og Akershus deltok, med sistnevnte krets som suverene vinnere i alle klasser. Vi merket oss at arrangøren ga ut et flott program, samt sendte spesialinnbydelser til presse og sentraladministrasjon. Endelig begynner noen å få

øynene opp for PR-verdien i norsk sjakk!

HUFF!

Nsb's trofaste medarbeider Prentesvarten slo bl.a. til på side 29 i forrige nummer. Der utdelte vi feil farger til aktørene. Det var m.a.o. Bernt Nordby, Fredrikstad som spilte hvit, Uggerud svart. Nordby har tatt sin hevn ved å knuse redaktøren i et snes trekk i Sarpsborg Grand Prix nylig.

SPORT
I SENTRUM **ARNE**
HIDLE & Co. A/S

Prostebakken Stavanger-Telefon 25059

Tannlege
MNTF

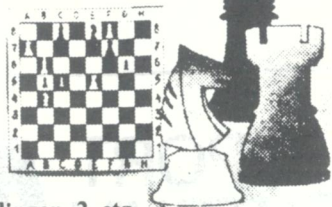
DAGFINN HOLTAN

Klubbg. 1 - Stavanger
Tlf. (045) 32 906

SJAKK?

Spill i
stort
assortert
utvalg.

Barnebokavdelingen, 2. etg.

Bøker om sjakk . . . .
. . . . spør i bokavdelingen, 1. etg.

Lyche

VAREMAGASINET
NEDRE STORGATE 2, 3000 DRAMMEN TLF. 83 79 70

Velkommen til stemning og atmosfære!
Vi vil gjøre alt for at du skal trives hos oss.

Vi har åpent hverdager kl. 11-23.30,
søndager kl. 13-23.30.

THE HIGHLANDER STEAKHOUSE

Bogstadvn. 64
Sentralt på Majorstua

Fra lotterifronten:

Nå begynner innspurten!

Salgsperioden for vårt landslotteri går til 15. januar 1981, i praksis regner vi med at perioden fram til jul vil være innspurten i loddsalget. Da gjelder det at enhver som har usolgte loddbooker tar seg i nakken og blir ferdig med sin del av jobben - så kan der feires jul med god samvittighet. Ikke før!

I skrivende stund kommer oppgjør og loddbooker tilbake i en økende strøm, jeg har fått 1.350 under kontroll av i alt utsendte ca. 4.350 bøker. 3.000 bøker svirrer fremdeles rundt i sine baner utstukket av skjebnen - jeg lur-er sterkt på i hvilken tilstand de kommer tilbake til utgangspunktet!

- skån meg fra en hel serie forsendelser (send alt samlet) - og bli ferdige med salget og returen slik at treknin-gen kan planlegges og avvikles på en rimelig måte!

Våre kjære medlemmer har vist sann sjakkelig fantasi når det gjelder varianter av "å delta i lotteri", returer er sendt med alle tenkelige unnskyldninger, penger er sendt på enhver mulig måte til mange adresser - kort sagt: Hele skalaen er tatt i bruk fra al til h8! Jeg har vært i en tilstand fra mild fortvilelse til vill begeistring, men det positive veier klart opp det negative. Humoristisk sans hjelper en del - og ingen kan lastes for ren evneveikhet. Jeg vil med dette takke alle som gjør hva de kan for dette store tiltaket.

Magnus Monsen, Lotterisjef

Lotteriets adresse:

"Ungdommens Sjakklotteri"
Boks 62
4301 SANDNES

I stedet for å sende pengene i en konvolutt (hvilket er ulovlig og svært risikabelt), kan man benytte følgende gironummer:

Bank: 7050.20.03672
Post: 3 47 6322

PS.

I forrige nummer skrev vi at Frithjof Andersen har solgt 400 lodd. Dette viste seg å være noe overdrevet, det riktige tall skal være 199. MEN, aldri så galt at det ikke er godt for noe. Frithjof A. betyr overfor NSb at han tar feilopplysningen som en utfordring! - Jeg akter å spekulere i godtfolks julesnillhet, sier Andersen. - Innaen 24/12 skal jeg ha solgt minst 400 sjakklodd, lover Hortens store lille sjakkhøvding.

Lotterisjef og president Magnus Monsen vifter fremdeles med en del usolgte lodder i "Ungdommens Sjakklotteri". Kontakt ham om du er interessert - støtt opp om det viktige lotteriet!

Hvis, dersom og såfremt noen av de ansvarlige salgslederne skulle lese disse linjer - så hør min bønn: Fri meg fra delvis solgte bøker (kjøp dem i klubben og bruk dem til gevinster!)

TARRASCHVARIANTEN del 2

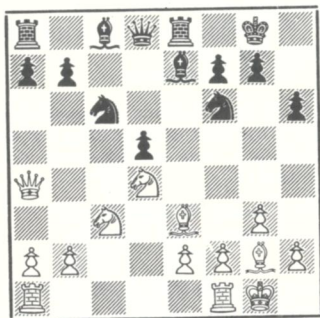
I artikkelens første del tok vi for oss partiet Timman-Gligorić fra Niksic 1978. Her foretrakk hvit å påføre svart hengende bønder og presse mot disse.

I parti 2 og 3 ser vi "normalstrategien" - hvit innleder et direkte angrep mot den isolerte bonde d5. Denne metoden (12 Da4) har lenge vært regnet som hvits beste bekjempelse av den svarte oppstillingen. For meg ser det ut til at svart har gode mot sjanser, men det må spilles aktivt!

Parti 2

Alexandria - Akhmilovskaja, Kandidatmatch, Sovjet 1980.

1 d4 d5 2 c4 e6 3 Sc3 c5 4 cxd5 exd5 5 Sf3 Sc6 6 g3 Sf6 7 Lg2 Le7 8 0-0 0-0 9 Lg5 cxd4 10 Sxd4 h6 11 Le3 Te8 12 Da4!?

Den mest populære fortsettelsen idag. Planen er å øke trykket mot d5 med Td1. 12 - Sa5!? Mindreverdig ifølge encyclopedien, men den engelske stormester John Nunn har oppnådd gode resultater ved springertrekket. 13 Tad1! Regnes som hvits beste trekk bl.a. fordi Sc4 nå kan møtes med Lc1, uten at dronningtårnet sperres inne. Andre muligheter: 1)13 Dc2!? fører til varianten 12 Db3 Sa5 13 Dc2. 2)13 Sxd5 som

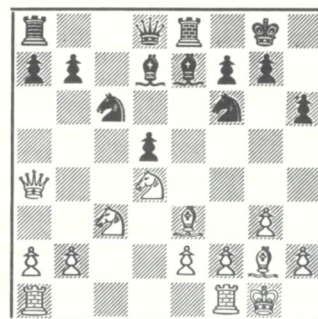
er encyclopediens hovedvariant. Der angis partiet Lysenko-Korelov hvor hvit etter 13 - Sxd5 14 Lxd5 Lh3 15 Lg2 Lxg2 16 Kxg2 Dd5+?! (16 - Lf6! encyclopedien.) 17 Sf3 Sc4 18 Ld4 b5 19 Db3 a6 20 Tfd1 Db7 21 Td3 Tac8 22 Tad1 fikk avgjørende fordel. Stillingen er imidlertid langt fra klar hvis svart erstatter 19 - a6 med 19 - g5! Men sannsynligvis er også hvits 19. trekk uøyaktig. Etter Kapenguts forslag 19 Dc2! tror jeg hvit kommer i fordel. Disse spekulasjonene har imidlertid liten interesse, da John Nunn har funnet en tydelig forsterkning av svarts spill allerede i 14.trekk! Ifølge Nunn skal etter 13 Sxd5 Sxd5 14 Lxd5 Ld7! innskytes. Partiet H.Olafsson-Nunn, Groningen 74/75 fortsatte 15 Dd1 Lh3! 16 Lg2 Lxg2 17 Kxg2 Sc4 18 Lc1?! (Fører til en svært passiv stilling. Derfor er nok Savons forslag 18 Sf5 bedre selv om svart har føringen etter 18 - Lf6!) 18 - Lf6 19 e3 Dd5+20 Df3 (Heller ikke 20 Kgl Tad8 21 b3 Se5 22 Lb2 De4! med trusselen Txd4 løser svarts problemer. Dette bekreftet partiet Puksjanski-Zhidkov, Sovjet 77.) Te4 21 Se2 Tae8 22 Sf4?! Dc6 23 sd3 Td8 24 Sb4 De6 25 Td1? Txd1 26 Dxd1 Sxb2 og svart hadde avgjørende fordel. 13 - Ld7!? Encyclopedien er heller ikke videre begeistret for dette trekket, og foreslår istedet 13 - Sc4. "Beviset" er partiet Letunov-Ubilava, Sovjet 73. Hvits fordel var der ifølge encyclopedien minimal etter 13 - Sc4 14 Lc1 Sb6 15 Dc2 Lg4 16 h3 Ld7. 13 - Sc4 ble også prøvet av Tarrasch eksperten Pflieger i München 79. Hans motstander - den engelske stormester Stean - spilte imidlertid etter 14 Lc1 Sb6 nyheten 15 Db3(!), og etter 15 - Lf8 16 Lf4 g5 17 Le3 De7 18 Sdb5! var svarts stilling miserabel. 14 Dc2 Tc8! Best! Hverken 14 - Sc4 15 Sxd5 eller 14 - Dc8 15 Sxd5! som i partiet Gligorić-Schumacher 69 er å anbefale. 15

Db1!? En kritisk stilling. I partiet Szilagy-Nisjevski 77 fikk hvit etter 15 Sb3 Lg4 16 Sxa5 Dxa5 17 Db3 b5 18 Ld4 stor fordel, og ifølge encyclopedien er 15 Sf5! Sc4 16 Sxd5! Lf8 17 Ld4! som i postsjakkpartiet Sloth-Nun 1976 også klart fordelaktig for hvit. Men disse partiene beviser etter min mening lite. Et fellestrekk ved dem er at svarts 15. trekk i begge partier virker tvilsomt. Også 15 Dd3 har vært prøvd uten suksess. I partiet Balcerowski-Nunn, Dečín 75 hadde svart etter 15 - Sc4 16 Lc1 Lg4 17 h3 Lh5 18 g4 Lg6 19 Sf5 Sb6 20 Sxe7+ Dxe7 21 Dg3 Tc4 stor fordel ifølge encyclopedien. 15 - Sc4! 16 Sxd5! På det passive 16 Lc1 aktiviserer svart seg med 16 - Lg4. 16 - Sxd5 17 Lxd5 Db6? viser seg å ha en taktisk svakhet. Heller ikke 17 - Lh3 18 Sf5! er godt for svart da 18 - Lxf1 19 Sxh6+! Kf8! 20 Dh7! gir hvit avgjørende angrep. Men 17 - Sxe3! 18 fxe3 Lf6 19 Dd3 Lh3 ga like sjanser i partiet Stean-Nunn, Geneva 1979. 18 Lxc4! Txc4 19 Sf3! Db5 20 Txd7! og hvit har gevinststilling. 20 - Dxd7 21 Se5 De6 22 Sxc4 Dxc4 23 Lxa7 Ta8 24 b3 Da6 25 Ld4 Lf8 26 e3 Dxa2 27 Dxa2 Txa2 28 Tc1 Ta5 29 Tc8 Tb5 30 Kf1 f6 31 Ke2 Kf7 32 Tc3 f5 33 h4 h5 34 Kd3 Le7 35 Kc4 Tb4+ 36 Kd3 Tb5 37 Kc2 g6 38 Tc8 Ta5 39 Tc7 Ke6 40 Txb7 Ta2+ 41 Kd3 Txf2 42 Tb6+ Kf7 43 b4 g5 44 hxg5 Lxg5 45 b5 h4 46 Tb7+ Ke6 47 Tg7 Le7 48 gxh4 Lxh4 49 b6 Tf1 50 b7 Tb1 51 Tg6+ 1 - 0

Parti 3

Polugajevskij - Gligorić, Bugojno 1980

1 d4 d5 2 c4 e6 3 Sc3 c5 4 cxd5 exd5 5 Sf3 Sc6 6 g3 Sf6 7 Lg2 Le7 8 0-0 0-0 9 Lg5 cxd4 10 Sxd4 h6 11 Le3 Te8 12 Da4 Ld7!?

Regnes bl.a. av encyclopedien som

svarts beste trekk. 13 Tad1! Heller ikke her er 13 Sxd5 videre godt. Ifølge den jugoslaviske stormester Ivkov er stillingen utlignet etter 13 Sxd5 Sxd5 14 Lxd5 Sb4 15 Db3 Sxd5 16 Dxd5 Lh3 17 Dxd8 Taxd8 18 Tfel Lf6 19 Tad1 Lg4. Men under årets Gausdaltturnering forsterket amerikaneren Strauss i partiet mot Myreng med 19 - Te4! og etter 20 Sf3 Txd1 21 Txd1 Ta4 22 Sd4 Txa2 23 Tbl a5 24 f3 Le6 25 Kf2 a4 var svart i fordel. Også det litt merkelige 13 Db3?! er blitt prøvd. Etter 13 - Sa5 14 Dc2 Tc8 har svart et tempo mer enn i normalvarianten, og følgende færre

Den isolerte bonde.....

problemer. Dette bekreftet partiet Øgaard-G.Johnsen, Bergen 1977 hvor svart etter 15 Tad1 Sc4 16 Lc1 Sb6 17 Db3 Sc4 18 a3?! Lc5 19 Le3 Dc7 20 Sc2 Lf5 var i fordel. I partiet Botterill-Strauss, England 1979 forsøkte hvit 15 Tfd1, men også her hadde svart etter 15 - Lb4 16 Sf5?! Te5! 17 Sd4 Sc4 en meget aktiv og fordelaktig stilling. 13 - Lf8!? Den mest populære fortsettelse, men ikke nødvendigvis den beste. Encyclopediens hovedvariant er 1)13 - Sb4 14 Db3 a5 med trusselen a4. I partiet Vaganjan-Ivkov 75 vant svart etter 15 Sxd5 Sxbd5 16 Lxd5 Sxd5 17 Dxd5 Lh3 pga. vendingen 18 Dxd8 Taxd8 19 Tfel Lb4. Encyclopedien angir 15 a4 som bedre, og mener hvit står litt i overkant. Svarts resultater etter 15 a4! har imidlertid vært temmelig nedslående, og det spørs vel om ikke stillingen etter 15 a4 må betegnes som klart fordelaktig for hvit. 8.matchparti mellom Polugajevskij og Timman 1979 viser tydelig svarts vansker etter 15 a4!: 15 - Lg4 (Hverken 15 - Lf8 16 Se2! Le6 17 Ld4 Se4 18 Sxb4 axb4 19 Sb5 Da5 20 Lxe4! dxe4 21 De3! Vaganjan - Nunn, Buenos Aires 1978 eller 15 - Te8 16 Sdb5 Le6 17 Ld4 B.Kozlov-Malevinskij, Sovjet 1980 er godt for sort)

16 Sc2! Riktig idé. En viktig forsvarer av d5, og en svært aktiv en, skal elimineres. (Det svakere 16 h3 ga etter Ld7 17 Sc2 Dc8! 18 Sxb4 axb4 19 Sxd5 Sxd5 20 Dxd5 Lxa4 21 Tc1 Le6 Likt spill i partiet Quinteros-Ivkov, Bled 1979.) 16 - Dc7 17 Tc1! Sxc2 18 Txc2 Tac8 19 Tfc1! Dc4 20 Dxc4 Txc4 21 Sxd5 Txa4 22 Sxe7 Txe7 23 b3 Txe3 24 bxa4 Tb3 25 e4 Le6 26 f4+-.

2) Sterkt i betraktning kommer imidlertid 13 - Tc8!? som i partiet Subanunn, Moskva 77 ga svart en god stilling etter 14 Dc2 Lf8 15 Sxc6 Lxc6 16 Ld4 Lb4 17 Lf3 De7 18 Db3 Lxc3 19 bxc3 Se4. 3) Også 13 - Lc5!? som i partiet Renman-Strauss, Gausdal 1980 førte til store komplikasjoner etter 14 Db3 (14 Dc2 Tc8 15 Sxc6 Txc6 16 Lxc5 gir ifølgende Boleslavskij hvit en liten fordel.) Sa5 15 Dc2 Tc8 16 Dd3 Sc4 17 Lc1 Se5 18 Db1 Db6 19 Sb3 Lxf2+ kommer i betraktning. 4) 13 - Sa5!? fører til stilling etter 12 - Sa5 13 Td1 Ld7. 14 Db3!? Under lag-EM i Skara 1980 forsøkte hvit i partiet Stean-Gligoric 14 Sxd5!? Fortsettelsen ble 14 - Sxd5 15 Lxd5 Sb4 16 Lxf7+ (Tvunget da 16 Db3 Sxd5 17 Dxd5 Lh3 18 Dxd8 Tawd8 19 Tfc1 Lb4 koster kvaliteten.) 16 - Kxf7 17 Db3+ Kg6 18 a3 Lh3! 19 axb4 Lxf1 20 Se6 med uklart spill. Men det er tydelig at Polugajevskij som selvfølgelig kjenner partiet Stean-Gligoric ikke tror på hvits kvalitetsoffer. 14 - Sa5

15 Dc2 Tc8 16 Dd3 Lg4! 17 h3 Lh5 18 Sf5 Sc4 19 Lc1 Sb6 20 g4 Lg6 21 Le3 Sc4 22 Lc1 Sb6 1 - 1

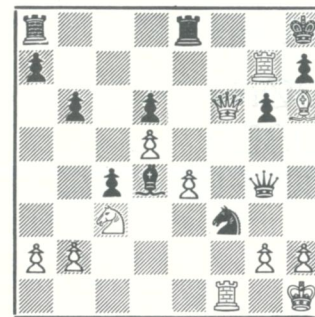
Disse partieksemlene skulle illustrere strategien. Er en interessert i å gå grundigere til verks, er det mye uoppdaget! Spesielt stillingene etter 12 Da4 Ld7 13 Td1 Lf8, 12 Da4 Ld7 13 Td1 Tc8 og 12 Da4 Ld7 13 Td1 Lc5!? fortjener å bli undersøkt. Og ønsker man å spille 12 Da4 Sa5 er stillingen etter 13 Td1 Ld7 14 Dc2 Tc8 et utmerket utgangspunkt for analysene! Til slutt kan nevnes at Tarraschsvaret nærmest er et universalløp!

Systemtrekkene for svart er: d5-e6-c5-Sc6-Sf6-Le7 og 0-0. Disse kan selvfølgelig spilles i andre rekkefølger, bl.a. avhengig av hvits åpningsvalg. Mot dagens moteåpning 1 c4 kan man også komme inn i Tarraschvarianten. F.eks. 1 c4 e6! 2 Sc3 d5 3 d4 c5. Men pass på at du ikke går i "fella" 1 c4 Sf6 2 Sc3 e6(?). Hvit kan nemlig da forhindre "systemet" med det tveeggede 3 e4! Men det finnes selvfølgelig flere overganger. Nok et eksempel: 1 c4 Sf6 2 Sc3 c5 3 Sf3 (eller 3 g3) e6! fulgt av d5.

Skulle dere finne unøyaktigheter, feil eller - verst av alt - tape med varianten, kan dere utbe forklaringer i spørrespalten i dette blad. Lykke til!

for hvit etter 9 e5! 9 Le2!? En "nyhet" som er prøvd endel av den engelske postsjakk-stormesteren Hollis - standardtrekket er 9 Ld3. Idéen er å komme inn i 4-bondespill i kongeindisk med et mertempo hvis svart går tilbake til f6 med springeren. 9 - 0-0 10 Sf3 b6?! Dette og neste trekk er sannsynligvis en dårlig plan for svart. Bedre er 10 - Sa6 11 0-0 Sc7 12 a4 Te8 13 Lc4 a6 - og partiet Sande-Pålsson (postsjakk-landskamp Norge-Island 1980) fortsatte 14 Te1 Sb6 15 La2 Lg4 16 h3 Lxf3 og svarts sjanser var i fortsettelsen ikke noe dårligere. 11 0-0 La6 12 Lxa6 Sxa6 13 f5! Hvit får nå et farlig initiativ på kongefløyen. 13 - Se5 Et parti Hollis-Hammar (Sverige) i siste postsjakk-OL fortsatte 13 - Te8 14 Lg5 Lf6 15 Lxf6 Sxf6 16 Sg5 Sb8 17 fxc6 hxg6 18 Df3 og hvit fikk hurtig et knusende angrep. 14 Sxe5 Lxe5 15 Dg4 Naturligvis ikke 15 Lh6?? pga. 15 - Dh4! 15 - Sb4 16 Lh6 Te8? Som v.d. Spek selv påpeker ville han hatt mye

bedre sjanser med 16 - Sc2!, f.eks. 17 Lxf8 Dxf8! og ikke 17 - Sxal? 18 fxc6 hxg6 19 Lh6 Sc2 20 Txf7!! 17 Tf3! Nå blir det hvite angrepet uimotståelig. 17 - c4 18 Taf1 Sd3 19 fxc6 fxc6 20 Tf7 Ld4+ En vakker selvmordsidé er 20 - Lh8? 21 Tf8+! 21 Kh1 Se5 22 Tg7+ Kh8 23 Dh3 Truer Txx7+. 23 - Dc8 Utilstrekkelig er også 23 - Te7 24 Txe7 Dxe7 25 De6! Dh4 26 Lf4. 24 Dh4 Dg4(?) Gjør oppgaven lett for hvit. Utilstrekkelig er også 24 - Sg4 25 Txx7+ Kxx7 26 Le3+ Kg8 27 Lxd4 Se5 28 Tf6! og g6 kan ikke holdes. Mest hardnakket var 24 - Sf3! 25 Txx7+ Kxx7 26 Txf3 Th8! og hvit må fortsatt slite for seieren. 25 Df6 Sf3 (Svarts enkle felle består i 26 Df7? Sg5!

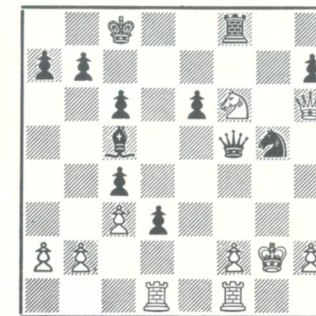

26 Txx6+ Enkelt og avgjørende. 26 - Lxf6 27 Txx4 Svarts skjebne er nå ikke minusbonden, men de to lette offiserene i f-linja. 27 - Se5 Redder riktignok springeren, men... 28 Tg3! .. hva med løperen? På 28 - Sd7 følger naturligvis 29 Txf6 Sxf6 30 Lg7+ Kg8 31 Lxf6+ med et trøstesløst sluttspill for svart. Derfor: 1 - 0
Kommentarer: Øystein Sande

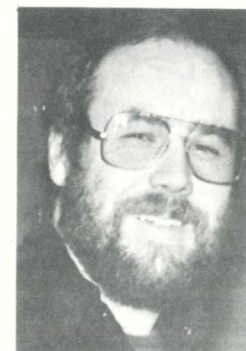
Vi har også et morsomt og innholdsrikt parti fra Sverre Halvorsens minneturnering, der Ole Morten Skogheim vant sitt kvalifiserings-heat:

Hvit: Einar Andreassen, Stavanger
Svart: Ole Morten Skogheim, Lillehammer
PRØYSSISK
1 e4 e5 2 Sf3 Sc6 3 Lc4 Sf6 4 d4 exd4 5 0-0 Lc5!? 6 e5 d5 Innleder det kompliserte Max Lange-angrepet. Spillbart er også 6 - Sg4 7 Lf4 0-0 8 h3 Sh6 9 Lxh6 gxh6 10 c3 d5 11 Lb3 Lf5! 7 exf6 dxc4 8 Te1+ Le6 9 Sg5 Dd5 10 Sc3 Df5 11 Sce4 0-0-0 12 g4 De5 13 Sxe6 fxe6 14 Lg5!? Et trekk som ofte har gitt

svart problemer, og derfor vært på moten. Svart må gi materiell, men får betydelig spill mot hvits svekkede kongestilling. Teorien mener at også hovedvarianten 14 fxc7 Thg8 15 Lh6 d3! gir svart fullverdige sjanser. 14 - Lb6!? Svarts beste mulighet ved siden av 14 - h6!? 15 fxc7 hxg5 16 gxh8D Txx8 17 Sg3 Df6 18 De2 d3! som også gir et sterkt press. 15 fxc7 Dxx7 16 Lxd8 Txd8 17 Kh1?! Bedre er trolig 17 Sg3 d3 18 c3 Se5 19 Te4. 17 - d3 18 c3 Se5 19 g5 Tf8 Svart begynner å bli plagsom. 20 Dh5 På 20 Sf6(?) hadde Skogheim forberedt 20 - Dxx5 21 Sxh7 Dh4! 22 Txe5 (22 Sxf8 Sg4) Txf2 23 Dgl Dxx7 24 Txe6 Df7! og vinner. 20 - Sf3 21 Tf1 De5! 22 Sf6 Df5 Ikke 22 - Sxx5? 23 f4. Svarts sterke plan er nå å overføre løperen til e7 eller d8 og ta knekken på Sf6. 23 Td1(?) Et mer naturlig forsøk var 23 b3 for å åpne spillet. 23 - c6! 24 Dh6 På 24 Kg2 Txf6! 25 De8+ Ld8 26 gx6 Dg4+ blir hvit matt. 24 - Lc5 25 Kg2(?) Men like lite nytter 25 Sxh7 Th8 26 g6 Lf8 27 g7 Lxx7 28 Dxx7 Txx7. 25 - Sxx5 0 - 1

F.eks. 26 Sh5 Df3+ 27 Kgl Sh3 matt. (Varianter angitt av O.M.Skogheim)

.. og Ole Morten Skogheim kan koste på seg et velfortjent smil.

I forrige nr. så vi at nordmennene Sande og Sterud for tiden gjør det svært så bra i VM. Vår medarbeider rakk å kommentere følgende parti før han reiste til brettssjakk-OL på Malta:

Hvit: Øystein Sande, Norge
Svart: Hein Piet van der Spek, Holland
BEN-ONI
1 d4 Sf6 2 c4 c5 3 d5 e6 4 Sc3 exd5 5 cxd5 d6 6 e4 g6 7 f4 Jeg velger den skarpe 4-bondevarianten. Mer vanlig er 7 Sf3. 7 - Lg7 8 Lb5+ Sfd7 Som kjent fører Sbd7 eller Ld7 til klar fordel

NÅR DET GJELDER
KJOLER
SKJØRT
BLUSER
GENSERE ETC.

TENK PÅ

Jomfrubråtveien 85 — Oslo 11
Tlf. 28 32 89

— et godt trekk!

BONDESLUTTSPILLET – det kan du vinne

Av Ken Regan

Det er en utbredt oppfatning at et hvert avbytte bringer partiet nærmere remis. Imidlertid ka ofte det motsatte være tilfelle, særlig hvis man har svakheter i bondestrukturen kan det være farlig å bytte av offiserer. I avbyttevarianten i Spansk (1 e4 e5 2 Sf3 Sc6 3 Lb5 a6 4 Lxc6) øker eksempelvis hvits fordel – majoriteten på kongefløyen – for hver offiser som fjernes.

Mitt parti mot Øystein Sande på Gausdal i august illustrerer dette tema på en annen måte – en liten svekkelse i bondestillingen viser seg å bli ytterst skjebnesvanger for svart.

Gausdal Chess Int. 1980, 7. runde

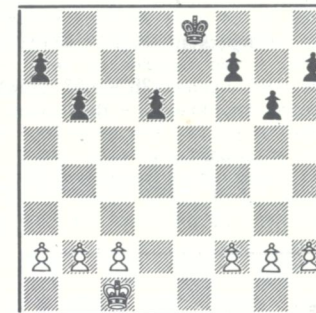
Hvit: Ken Regan, USA

Svart: Øystein Sande, Norge

TOSPRINGERSPILL

1 e4 e5 2 Sf3 Sc6 3 d4 exd4 4 Lc4 Sf6
5 e5 Sg4!? Vanligere er 5 - d5. (Det skal også nevnes, at Sande med dette trekk forlater alle varianter fra sin egen bok "Sunt Åpningsspill"..... Er han redd for at Regan har lest boka? Red.anm.) 6 De2 De7 7 Lf4 d6?! Bedre er 7 - f6. 8 exd6 Dxe2+ 9 Lxe2 Lxd6 10 Lxd6 cxd6 11 Sa3! Truslene Sb5 og Sc4 sikrer hvit at han vinner bonden tilbake. Svart får en isolert bonde i d-linjen og hvit står best. 11 - Le6 12 Sb5 Ke7 13 Sfxd4 Sxd4 14 Sxd4 Se5 15 0-0-0 Sc6 16 Lf3!? Hvit kan også forsøke 16 Sb5 Thd8 17 f4 fulgt av 18 Lf3 som vinner terreng og starter et angrep i sentrum. Hvis svart nå spiller 16 - Sxd4 får han problemer etter 17 Txd4 Tab8 18 Thd1 Thd8 19 Ta4 a6 20 Tld4! fulgt av Tdb4-b6. Men Sande unngår behendig denne "hestehandel". 16 - Tac8 17 The1 Sxd4 18 Txd4 b6 19 Lg4 Kd7 20 Tde4 Lxg4 Ikke 20 - Te8 21 Le2! som truer Lb5+ med initiativ. 21 Txxg4 g6?! Dersom svart visste hvilken stor fare som lurte ville han spilt 21 - Thg8! for å unngå flere svakheter i bondestillingen. Når tårnene fremdeles er på brettet kan svart forsvare seg uansett hva hvit finner på, og endatil kan han prøve å få til mot-

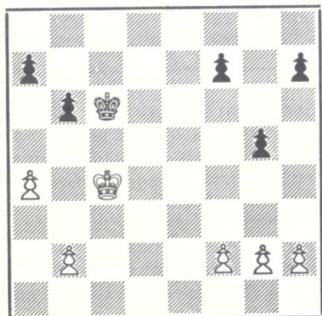
spill i c-linjen. Følgelig sørger jeg for å få også de resterende offiserer vekk fra arenaen. 22 Tge4 The8 23 Txe8 Txe8 24 Txe8 Kxe8 Sammenlign det gamle russiske ordtaket "Alle tårnsluttspill er remis" med regel nr. 7 i Fine's bok "Basic Chess Endings": "De letteste sluttspill å realisere i vinst er de rene bondesluttspill".

Her tilbød svart remis, han regnet med at alle praktiske vinstsjanser var eliminert. For min del hadde partiet imidlertid nettopp begynt! Hvit har tre betydelige fordeler:

1. BEDRE BONDESTRUKTUR. Svart har en isolert d-bonde og "huller" på a6, c6 og f6 som muliggjør inngangsfelter for kongen. Hvits bondestilling er per definisjon uten svekkelser.
  2. KONTROLL OVER SENTRUM. Hvits konge kontrollerer sentrumsfeltene.
  3. TEMPOFORDEL. Hvit kan gjøre flere tempotrekk enn svart med bøndene. "Små" trekk som b3, c3, h3 osv. kan brukes til gjentagne ganger å bringe svart i trekkvang.
- Disse tre fordeler gir til sammen gode vinstsjanser for hvit. Jeg har selv sittet på svarts side en gang – mot den amerikanske mesterspiller Rudy Blømenfeld – og klarte remis med et nødsdruk. 25 Kd2 Kd7 26 Kd3 d5 Hvis 26 - Kc6 27 Kd4 kan ikke svart spille d5 pga. kongevandringen til e5 og f6. Svarts feil i det 21. trekk blir nå anskueliggjort! Og på 26 - Kc6 27 Kd4

f6 kommer 28 c4. I begge varianter får hvit den avgjørende opposisjonen, og straks hvits konge entrer femteraden vil et bondeavbytte eller en ny trekkvangstilling sikre ham en lett seier. På 26 - Ke6 fremtvinger 27 Kc4! svekkelsen 27 - a6 og partiet blir enda vanskeligere å holde for svart enn etter teksttrekket. 27 Kd4 Kd6 Er 27 - Ke6 bedre? 28 a4! Hensikten er å skape en trussel på dronningfløyen samt nøytralisere svarts konge. Hvis nå 28 - Ke6 29 a5! bxa5? 30 Kc5 Ke5 31 Kb5 Ke4 (legg merke til at hvits usvekkede bondestruktur holder stand mot den svarte kongen!) 32 Kxa5 d4 33 Ka6 d3 34 cxd3 Kxd3 35 Kxa7 Kc4 36 Kb6 Kb3 37 Kc6 Kxb2 38 Kd6 Kc2 39 Ke7 Kd2 40 Kxf7 Ke2 vinner 41 f4! Etter 29 a5! Kd6 30 axb6 axb6 31 c4 dxc4 32 Kxc4 Kc6 tror jeg ikke at hverken 33 g4!? eller 33 Kb4 vinner - men leserne må selv titte på disse variantene. 28 - g5?! Trolig er dette et tapstrekk, - det lager en ny svekkelse på f5. Men hvis 28 - Ke6 ikke var spillbart måtte jo svart gjøre et eller annet mindreverdige bondetrekke. Mitt neste trekk åpner veien til f5. 29 c4! dxc4 30 Kxc4 Kc6

Et annet forsøk er 30 - a6. Hvits beste plan synes nå å være 31 g4! og hvis 31 - Ke5 32 b4 Ke4 33 a5 eller 32 - Kd6/e6 33 Kd4 og hvit vinner - eller hva? Selv halvparten av mine analyser her vil ta for mye plass, og den andre halvparten er foreløpig ufullstendig! Hint: "Kd5!!" er en viktig idé. 31 Kd4 Kd6 32 Ke4? Ke6? Svart skulle forsøkt 32 - Kc5 33 Kf5 Kb4 34 Kxg5 Kxa4 35 Kh6 Kb3 36 Kxh7 Kxb2 37 Kg8 a5 38 h4 a4 39 h5 a3 40 h6 a2 41 h7 aD 42 h8D+ Ka2 43 Dh7! Hvit vinner f-bonden og b-bonden mens svart spiser g-bonden. Sluttspillet D+B mot D gir gode praktiske vinstjanser selv om det nok er teoretisk remis i dette til-

Ken Regan deltok sist sommer i Gausdal CI og Bærum Schaksel-skaps jubileumsturnering, og han var et sympatisk bekjentskap som nok får flere invitasjoner til norske turneringer. Regan er født 13.7.1959 og kommer fra New Jersey, USA. Han er matematikk-student med 2410 i Elo og to IM-napp fra 1977. Allerede i 1976 spilte han på USA's lag i studentolympiaden, og ble toppscorer ved sitt bord.

felle. I stedet for Ke4 skulle jeg selvsagt spilt 31 g4! Grunnen til at jeg spilte Kd4 var å kikke nærmere på den dårligere idé 34 f4. 33 g4! f6 34 f3! += Kd6 35 Kf5 Ke7 36 f4! gxf4 Om 36 - h6 37 fxg5 hxg5 38 Kg6 Ke6 39 h3 Ke5 40 Kf7 f5 41 gxf5 Kxf5 vinner 42 b4! 37 Kxf4 Ke6 38 Ke4 Kd6 39 Kf5 Ke7 40 g5 fxg5 41 Kxg5 Kf7 42 Kf5 Ke7 43 Ke5 1 - 0 Hvit har opposisjonen i alle varianter unntatt 43 - a6 44 b4 Kd7 45 b5! axb5 46 axb5 Ke7, men da følger 47 h4! h6 48 h5, eller 47 - h5 48 Kf5 Kd6 49 Kg5 Kc5 50 Kxh5 Kxb5 51 Kg5 Ka4 52 h5 og hvit får dronning først. Kommentarer: Ken Regan

Vi

er leverandører av:

VALSER

(boktrykk, offset, pressører)
for den grafiske bransje

METALLKLISJEER

(Magnesium)

GUMMIKLISJEER

STEMPLER

TEGNEARBEID

FOTOSATS m. m.

NORSK GUMMIKLISJE A/s

Brenneriveien 5 - Oslo 1 - Tlf. 20 25 33

Elverum Trafikkskole

Ester Arnesen

Trysilveien 19 - Elverum

Tlf. (064) 11 543

GAUSDAL AUTOSENTER

OSV. KRISTIANSEN - VESTRE GAUSDAL

SJAKK FOLK PÅ FERDE

I VESTRE GAUSDAL -

BLI TANKE-FULLE ETTER BESØK PÅ

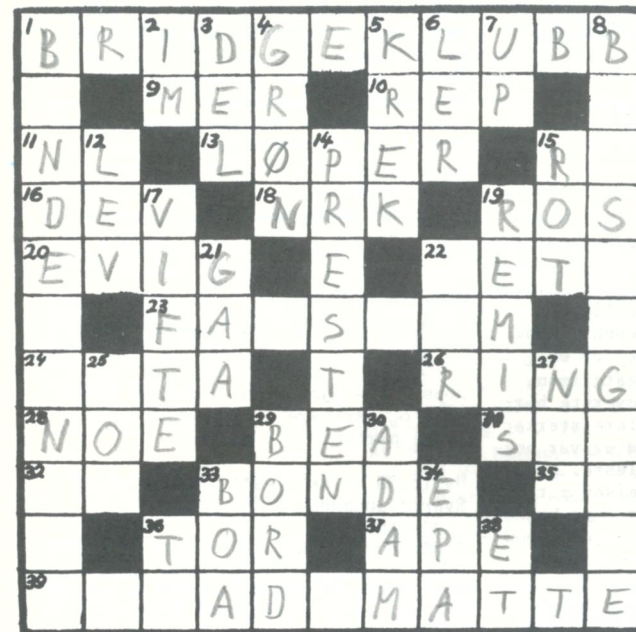
BP-STASJONEN

2623 V. Gausdal Tlf. 23218

En ORTODOKS oppgave

Etter utallige oppfordringer slår Mr. X til igjen - og ifølge opphavsmannen er Sjakk-Kryss nr. 2 en særdeles ORTODOKS oppgave. (Redaksjonen frykter det verste og har allerede tatt sine forholdsregler). Lykke til!

Løsning må være postlagt senest 10. januar 1981. Merk konvolutten med 2 kryss - dreier det seg om loddrette trusselbrev (evt. bombevedlegg) merkes dette særskilt.

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr./-sted: .....

LØSNING SJAKK-KRYSS NR. 1 (NSB 2/80):

VANNRETT: 1 Petrosjan 8
Kann 9 Aron 11 Vw 12 Tiden
15 Ta 16 Ens 18 Led 19 Eer
20 Ku 22 Ss 23 Elise 24
Felle 25 EA 27 Ro 28 atn
30 Bue 32 Noa 34 Ta 35
Bomme 37 Pt 38 Salt 40
Tapt 42 Juniorene
LODDRETT: 1 Pawn 2 En 3
TNT 4 Orden 5 Jan 6 Ar 7
Note 8 Kvelematt 10 Narre-
matt 13 Il 14 ED 17 Skien
19 Eslon 21 USA 22 Ser 26
Jumbo 29 Talj 30 Bo 31 EM
33 Oppe 35 NSB 36 Ete 39
Au 41 An

Vår kjære medarbeider på labyrintfronten, herr Roar Hollås slår til igjen. Forrige gang han var ute med sine hodepinefremkallende varianter fikk vi inn null - 0 - riktige løsninger. Dette kan henge sammen med at enkelte vegret seg for å klippe den gedigne X-ord ut av det storslåtte bladet. Til disse kan vi røpe at kopimaskinen er oppfunnet!!!

VANNRETT

- Kort-samling
- Mye vil ha
- Øvelse
- På bilen til Timan
- Avgjorde det 5. matchparti Spasskij-Fischer
- Offiserer
- Brensel (omv.)
- Nå også med sjakk
- Hyggelig omtale
- Hender det at sjakken er
- Kjøkkenredskap
- God gammel løper
- I senga til Caroline av Monaco?
- På fingeren
- Litt
- Sjakkbokstaver
- Har et øye, men kan ikke se
- Offiserer
- Brikke
- Tone
- Guttenavn
- Fjern slektning uten sjakkambisjoner
- A vinne på en sjelden vakker måte

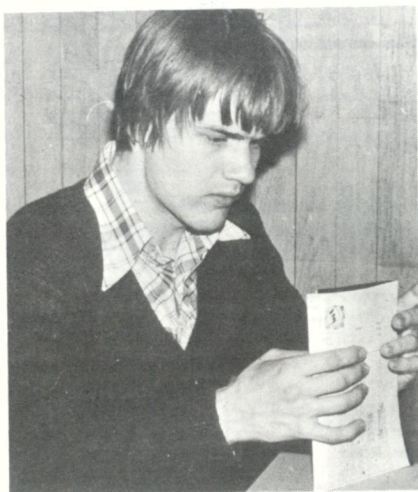

LODDRETT

- Sterke saker i sluttspillet
- Helmers
- Bit
- Nynorsk farge
- Kryp
- Flirer
- Politi
- Vinner alle partier
- Polugajevskij
- Sjelden tilstede ved turneringene
- I den ytterste tidsnød?
- I sommervarmen
- Sjakkuttrykk
- Gammeldags måte å bevege seg på
- Det hendte i Drammen
- Materialforvalterens evige hodepine
- Trekker
- Viktig sjakkinventar
- Spilte neppe sjakk (eller hvem vet?)
- Kvelende
- Varehus
- Offiserer
- Artikkel

Yrjö tok potten - i Kalotten

Hele 73 spillere fant veien til Grand Hotell i Hammerfest, hvor den tradisjonelle Kalottturneringen fant sted. Også i år ble det internasjonal klasse over turneringen, da det i siste liten viste seg at våre finske venner kunne delta. Dermed var det duket for et skikkelig oppgjør mellom Westerinen, Rantanen og Helmers på de øverste bordene. Rantanen har gjort flere sterke prestasjoner den senere tid og var nok holdt som favoritt av de fleste. Han ga ikke bort mer enn to remiser - til sine sterkeste konkurrenter - og kunne motta den gjeve førstepremien på 2.500 kroner.

Den finske fighteren Yrjö Rantanen vant alene i årets Kalott-turnering, noe som innbragte 2.500 kroner.

Innkvarteringen og servicen under turneringen var helt utmerket, og det var stort sett bare blide fjes å se i løpet av de tre dagene konkurransen varte. De fleste deltakerne bodde på hotellet,

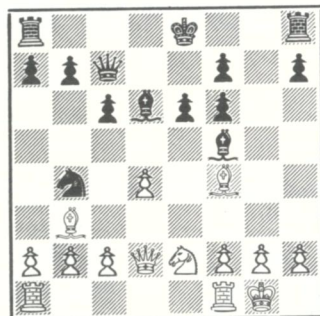
slik at det ble en del mer eller mindre velspilte lynsjakkpartier ut i de sene nattetimer. Enkelte av deltagerne satset faktisk like hardt på denne delen av oppholdet som på selve turneringen.

Denne turneringen gav oss som har drevet med skolesjakk en virkelig positiv opplevelse. Det var skikkelig morsomt å se hvordan juniorer og lilleputter, som for bare noen år siden knapt visste hva en sjakkbrikke var, feide all motstand til side hos mye eldre og mer rutinerte spillere. Her var det virkelig mye positiv og underholdende sjakk å beskue! Spøkefuglen Wiggo H. Eilertsen gjorde en utmerket jobb som turneringsleder. Jan S. Berglund

Johs. Høie gjorde en glimrende turnering, og var nære på å lage sensasjon i dette partiet:

Hvit: GM Heikki Westerinen, Finland
Svart: Johannes Høie, Tromsø

CARO-KANN
1 e4 c6 2 d4 d5 3 Sd2!? dxe4 4 Sxe4 Sf6!? En skarp fortsettelse som med hell har vært benyttet av Bent Larsen. 5 Sxf6+ gxf6 6 Lc4 Lf5 7 Se2?! En meget passiv plassering av springeren. Sannsynligvis er både 7 Lf4 og 7 Sf3 med planen De2 bedre. 7 - e6 8 Lf4 Sa6!? 9 Lb3!? Selvfølgelig er 9 Lxa6 - Da5+ godt for svart. 9 - Ld6 10 Dd2 Sb4!? En meget aktiv idé. c2-c4 forhindres pga. Sd3+ og samtidig planlegges Sd5. 11 0-0 Dc7?

12 c4? En fryktelig overseelse av begge spillere. Som Høie selv gjorde oppmerksom på etter partiet ville 12 Dxb4 vært helt avgjørende. At sterkere spillere overser slike trivielle muligheter er ikke uvanlig. Man regner det nemlig som helt usannsynlig at

KALOTTTURNERINGEN

Hammerfest 24-26/10

1	IM Yrjö Rantanen, Finland	2425	+39	+07	+05	+04	=02	+12	=03	6	27,0																																																																																																																		
2	GM Heikki Westerinen, Finland	2470	+28	+64	+11	+06	=01	=03	=04	5½	26,5																																																																																																																		
3	IM Knut J. Helmers, Stjernen	2465	+46	+48	+09	+22	=06	=02	=01	5½	25,5																																																																																																																		
4	Johannes Høie, Tromsø	2082	+45	+21	+38	-01	+22	+14	=02	5½	24,0																																																																																																																		
5	Tor Kr. Schølseth, Kirkenes	1926	+47	+29	-01	+35	=11	+23	+13	5½	23,0																																																																																																																		
6	Jaakko Juntunen, Finland		+31	+15	+37	-02	=03	+36	=09	5	24,5																																																																																																																		
7	Georg Krohg, Vadsø	1709	+41	-01	+18	+45	=13	=21	=20	5	23,0																																																																																																																		
8	Jan S. Berglund, Hammerfest	1942	+18	+58	=12	=13	=09	=20	+21	5	22,5																																																																																																																		
9	Svein Harald Johnsen, Vadsø	1931	+57	+71	-03	+58	=08	+11	=06	5	22,5																																																																																																																		
10	Harald Heggelund, Hammerfest	1274	-20	+59	=36	+26	+45	=16	+32	5	20,0																																																																																																																		
11	T W Larsen Honningsvåg 4½	12	A Rønning Vardø 4½	13	A O Berglund Hammerfest 4½	14	K Jakobsen Tromsø 4½	15	A Fjermeros Vardø 4½	16	T Romsdal Alta 4½	17	L Bjørnstad Kirkenes 4½	18	J Svendsen Kirkenes 4½	19	J I Thomassen Hammerfest 4½	20	D Lauvås OSS 4	21	M Schølseth Kirkenes 4	22	A Andreassen Tromsø 4	23	R Evensen Harstad 4	24	J O Holt Vardø 4	25	B Sundsfjord Vardø 4	26	S H Bårdsen Hammerfest 4	27	E Saarimäki Finland 4	28	T Briskeliä Øksfjord 4	29	M Barge Tromsø 4	30	T Walseth Alta 4	31	T E Dahl Øksfjord 4	32	K Myrland Alta 4	33	N Grotnes Tromsø 4	34	S Berntzen Øksfjord 4	35	P O Bårdsen Vardø 4	36	G Farstad Vardø 3½	37	I Nimki Hammerfest 3½	38	W H Eilertsen Tromsø 3½	39	A Iversen Vardø 3½	40	L Andreassen Vadsø 3½	41	A Hansen Hammerfest 3½	42	E Rasmussen Alta 3½	43	K Svanholm Hammerfest 3½	44	E Røe Hammerfest 3	45	K J Knudsen Øksfjord 3	46	R Antonsen Risør 3	47	T A Paulsen Hammerfest 3	48	K Johannessen Hammerfest 3	49	A Pettersen Øksfjord 3	50	T H Emanuelson Kirkenes 3	51	K T Nilsen Hammerfest 3	52	A K Veien Hammerfest 3	53	I Sørensen Mehavn 3	54	R Storslett Tromsø 3	55	E Løkken Hammerfest 3	56	K E Thomassen Øksfjord 3	57	G I Røe Hammerfest 2½	58	T Larsen Kirkenes 2½	59	S E Hansen Hammerfest 2½	60	O Lyngedal Øksfjord 2½	61	P Halvorsen Alta 2½	62	S Andersen Hammerfest 2½	63	K P Jernberg Tromsø 2	64	P Risvaag Hammerfest 2	65	K E Flåten Øksfjord 2	66	S R Woldmo Hammerfest 2	67	H Pedersen Øksfjord 2	68	S Iversen Hammerfest 2	69	H Johansen Øksfjord 2	70	B Eriksen Vardø 1½	71	J Berg Hammerfest 1½	72	F Solstad Hammerfest 1½	73	T Martinsen Øksfjord 1

motstanderen deler ut sånne gavepakker. 12 - 0-0-0! 13 Lxd6 Dxd6 14 Tfd1 Sa6 15 De3 Tde8! Meget sterkt spilt! Hvits eneste aktive plan - bruddet d4-d5 - forhindres. 16 a3? Planen med dette trekket er å starte et angrep med b4 osv., men dette er urealistisk. Bedre ville derfor det moderate Sg3 evt. fulgt av Df3 vært. 16 - h5! 17 La4 Kb8 18 b4 Sc7 19 Tac1 Thg8 20 Df4 En fallitterklæring! Hvit innser nå at svart har et vel så farlig angrep, likevel er stillingen sånn noenlunde i balanse. Svarts "svake" h-bonde kompenseres av hvits lett angriperlige bondefront på D-fløyen. På plussiden for svart kommer at h-bonden kan brukes som murbrekker mot hvits kongestilling. 20 - Dxf4 21 Sxf4 Lg4 22 Te1 e5! 23 dxe5 fxe5 24 Sd3 Lf3? Tvilsoomt. Etter stabiliseringsstrekket 24 - f6! ville truslene Td8 og Se6 vært meget ubehagelige. 25 g3 f6 26 Sc5 Td8 27 Ld1! Et godt og nødvendig trekk, som gir hvit mulighet

til å kjempe om herredømmet i d-linja. 27 - Lg4! 28 Se4 Tgf8 29 Lxg4 Begge spillere var her i tidsnød. 29 - hxg4 30 Tcd1 Se6 31 Txd8 Sxd8 32 Td1 Kc7 33 c5 f5 Nærmest tvunget, da 33 - Se6 er dårlig pga. 34 Td6! 34 Sg5 Tg8 35 h4! Fører til passivisering av hvits springer. Det meget forpliktende 35 f4 kommer derfor i betraktning. 35 - gxh3 ep 36 Sxh3 Se6 37 Td6 Sd4! 38 Tf6 Tg7 39 Kg2 b6!? 40 Sg1 bxc5 41 bxc5 ½ - ½ På hvits forslag tok spillerne remis. Kanskje litt tidlig, for etter 41 - Td7! med planen Td5 ser det ut til at hvit ville fått vanskeligheter. Kommentarer: Knut Helmers i Arb.bl.

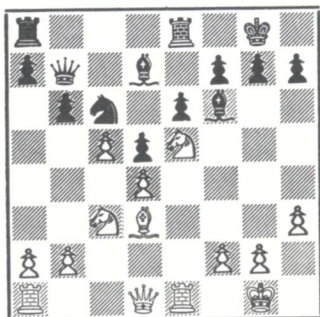
Blant de flotte premier i Kalotten var en skjønnhetspremie satt opp av Vesta-Hygea. Et av de partier som aspirerer sterkt til denne spesialpris ble spilt av en meget lovende junior fra Tromsø. Kjetil Jakobsen kan være

fornøyd med dette praktverk mot den rutinerte og gode Arne Fjermeros:

Kjetil Jakobsen fikk det til å gli.

Hvit: Kjetil Jakobsen, Tromsø
Svart: Arne Fjermeros, Vardø
CARO-KANN
1 e4 c6 2 d4 d5 3 exd5 cxd5 4 c4 Sf6 5
Sc3 e6 6 Lg5 Le7 7 Sf3 0-0 8 c5 Sc6 9
Ld3 Ld7 10 0-0 Db8 11 h3 Te8 12 Tel b6
13 Se5! Db7 14 Lxf6 Lxf6

15 Lxh7+! Kf8 16 Sb5 Le7? 17 Sxf7!
bxc5 18 Df3 Lf6 19 Sfd6 Db6 20 Dh5
1 - 0

Knut J. Helmers sørget for at det ikke ble helfinsk i toppen, men han måtte gi remis mot de tre spillerne fra nabolandet. Spesielt dette partiet var nervepirrende, og må være en gullgruve for hjemmeanalytikeren:

Hvit: Jaakko Juntunen, Finland
Svart: Knut J. Helmers, Stjernen
SICILIANSK
1 e4 c5 2 Sf3 d6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sf6

5 Sc3 a6 6 Le2 e5 7 Sb3 Le7 8 0-0 0-0
9 Le3 Le6 10 f4 Dc7 11 f5 Lc4 12 Sd2
Lxe2 13 Dxe2 Sbd7 14 g4 h6 15 h4 d5 16
exd5 Sb6 17 Dg2 Lc5 18 Lf2 Tfd8 19
Sde4 Lxf2+ 20 Txf2 Sfxd5 21 g5 h5 22
Sf6+ gxf6 23 gxf6+ Kf8 24 Dg7+ Le8 25
Td1 Sxf6 26 Dxf6 Txd1+ 27 Sxd1 Td8 28
Sc3 Sd5 29 Sxd5 Txd5 30 Dh8+ Ke7 31
Dxh5 Dd6 32 f6+ Ke8 33 Df5 Td1+ 34 Kg2
Kd8 35 Df3 Kc7 36 Te2 Td4 37 h5 De6 38
Dc3+ Kd6 39 Dxd4+ exd4 40 Txe6+ Kxe6
41 Kf3 Kf5 42 h6 Kxf6 43 Ke4 Kg6 44
Kxd4 Kxh6 45 b4 Kg5 46 c4 f5 47 a4 f4
48 c5 Kg4 49 b5 axb5 50 axb5 f3 ½ - ½

LITTERATUR

Dansk Skakforlag/Skakhuset:

Eric Brøndum:
GARRI KASPAROV - The chess prodigy
from Baku
Endelig er den kommet! Boken om 80-
årenes største sjakkspiller koster kun
d.kr. 31. De 65 partiene viser fenomen-
ets utvikling fra 1974 (da var han 11
år) til idag. Diagrammer, bilder og
noen trykkfeil. Verd sin pris. hwh

Bokforlaget HEBANON
(Box 20025, 10460 Stockholm)

Lars Grahn & Sixten Johansson:
SCHACKNYTT'S JUBILEUMSTURNERING
Innsamling blant leserne muliggjorde
kollega Schacknytt's spennende turnering
på slutten av fjoråret. Feltet besto
av fire stormestere og åtte IM'er.
Ingen av dem ble ubeseiret, og flest
partier vant selve Fighteren Lars
Karlsson! Boka er et verdig turnerings-
minne; særdeles velskrevet, med inspi-
rerte (inspirerende) partikomentarer
av spillerne, åpningsoversikt av stor-
mester Schmidt osv. Den beste nordiske
turneringsboka jeg har sett. Bruk ikke
bort betenkningsstida før du sender
svenske kr. 30 til ovenstående adresse. ØB

Oxford Chess Books

J.N.Walker:
TEST YOUR CHESS - Piece Power
Diagram og partier med spørsmål og
svar, og den som ikke tittar kan
score poeng og sjå om ein blir betre

KRONEMERKET: MAJONES
SALATER
SURSILD

FERSKE RENSEDE REKER

garantert holdbarhet
under kjøling i 4 uker

PLASTPAKNING OG TUBER

Majonæsfabriken

En garanti for kvalitet

Industrigt. 69 - Oslo 3 - Tlf.: 46 95 92 - 60 34 49

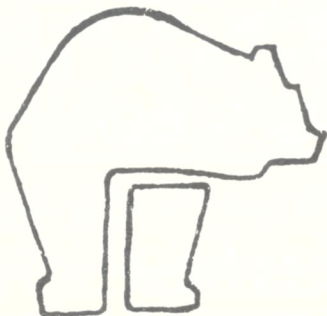

DU BLIR LETT «SJAKK-MATT» NÅR DU SER VÅRT ENORME UTVALG

GULLSMED

Bjørn Engebretsen a/s

VOGTSGT. 67 - OSLO 4

*Gaver for enhver anledning.
Reparasjoner, omarbeidelser,
bestillingsarbeid.
Forsølvning.
Gravering.*

TELEFON 22 00 43

ettersom ein les seg framover. Moro-
samt og lærerikt for den som likar å
stulle for seg sjølv.

jrk

Oxford Chess Books

David Levy:
PLAY CHESS: COMBINATIONS AND SACRIFICES
En kruttønne av en bok! Her smeller
det flere ganger pr. side, og kombi-
nasjonene er ordnet tematisk slik at
man lærer samtidig som man hygger seg.
Norge er også representert blant de
utvalgte partistillinger, nemlig med
denne avslutningen fra Gausdal 1971:

Hvit: Magne Følling

1 Sxe6!! hxg4 2 Lxb5+! Ke7 3 Sxf8+ De6
4 Sxe6 fxe6 5 Lc4 Th6 6 Sd5+ Lxd5 7
Txd5 Txh2 8 Tg5 Kf6 9 Txg4 g5 10 Tf1+
Kg6 11 Tf8 Kg7 12 Tc8 Kf6 13 Te4 Txg2
14 Txe6+ Kf5 15 Ld5

1 - 0
hwh

EN AVDEKKER

En seiersvant spiller fra Sem
flyttet g-bonden to plasser frem
men hans maske ble lang
- det kom slag en passant
og hans konge ble matt på h5!

Jacques F

Folksomt på Elverum

- og nytt stortalent oppdaget

Hele 176 små (og store!) talenter
stilte opp i årets skolesjakk-NM.
Hedmark Sjakkrets' Ungdom sto som
arrangør, og Elverum var vertskap
for spillere og ledere fra hele lan-
det. Det meldes om grei avvikling og
god forpleining, - alt annet ville
da også vært uventet med folk som
Carl Henrik Amundsen og Kjell Våler-
haugen blant de ansvarlige.

Simen Agdestein sto for den store
favorittseier, mens det var vanskelig
å finne riktige "bankere" i de andre
klassene. NSFU's utsendte talent-
speidere melder om et sjeldent funn i
10-åringen Håvard Holmen fra Stein-
kjer. Han imponerte kolossalt og tok
seks strake blant de yngste. Remisen
sikret udelt førstepremie.
Hyggelig var det at Hinna-spilleren
Geir Owe Wærsland fikk full klaff.
Han har lenge vært blant de aller
fremste, men førstepremien har ute-
blitt. Til nå! I klasse 11-12 år ble
det Veitvet-seier, og det er aldri
overraskende at en elev av Bror Eeg
vinner. De spillerne blir tatt godt
vare på! Jøran Jansson fant seg vel
til rette i hurtigsjakkturneringen
(1 time på 40).

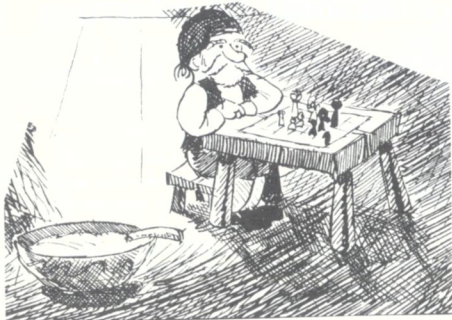
De to fremste i hver klasse represen-
terer Norge i Nordisk mesterskap sen-
ere i vinter.

KLASSE 10 år og yngre: 1 Håvard Hol-
men, Nord-Trøndelag 6½ 2 Ole Petter
Skårås, Hedmark 6 3 Ragnar Skjønhaug,
Hordaland 5½ 4 Birger Ørn Birgersson,
Oslo 5½.

KLASSE 11-12 år: 1 Tom Carlsen, Oslo
6 2 Jon E. Edvardsen, Hedmark 5½ 3
Arve Sæther, Rogaland 5½ 4 Christian
Aarrefjord, Oslo 5

KLASSE 13-14 år: 1 Simen Agdestein,
Akershus 6½ 2 Bjørne Dyre-Syvertsen,
Akershus 5½ 3 Håvard Espelin, Akers-
hus 5 4 Ole M. Opsal, Hordaland 5
KLASSE 15-16 år: 1 Geir Ove Wærsland,
Rogaland 6 2 Espen Agdestein, Akers-
hus 5½ 3 Einar Brekken, Rogaland 5 4
Kjell Arne Mørk, Hordaland 5 5 Jan
Haugland, Rogaland 5

Klasse 17-20 år: 1 Jøran Jansson,
Akershus 6 2 Erik Høidahl, Østfold 5
3 Trond Solem, Akershus 4½

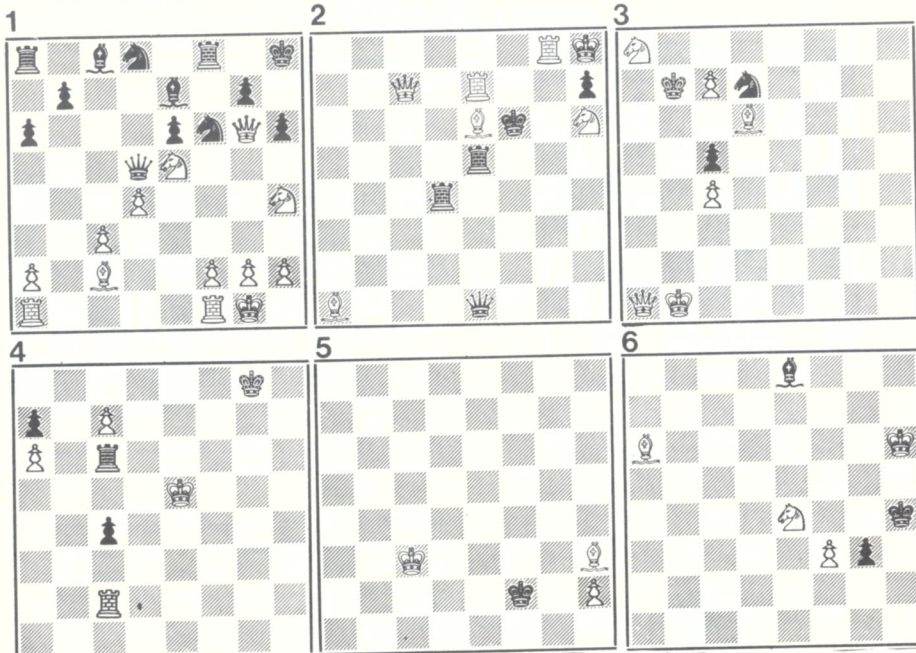

Her er de:

Årets julenøtter

Servert av

Tor Arne Hauge og Nils G. G. van Dijk

NSb bidrar også i år med litt ekstra julestri:

Oppgave 1: Hvit trekker, kombinerer og vinner.

Oppgave 2: Hvit setter matt i to trekk. Pass på - det er mange "nesten-varianter".

Oppgave 3: Hvit setter matt i 3 trekk.

Oppgave 4: Hvit trekker og vinner.

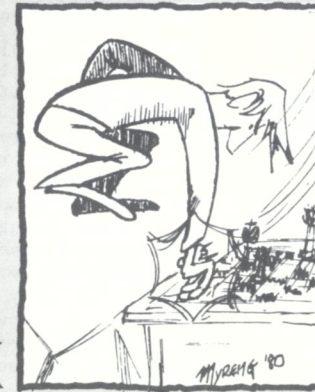
Oppgave 5: Hvit trekker og vinner. Løperen går på hvite felter og h8 er et svart felt, men likevel! Ideen er verd å merke seg.

Oppgave 6: Hvit trekker og vinner. Denne oppgaven er nok litt mer slitsom.

Felles for alle studiene og kombinasjonen er at det finnes en hovedvariant som sier det meste, og denne er tilstrekkelig å gjengi som løsning. I tre-trekkeren bør alle hvits 2.trekk tas med.

Løsninger sendes innen 20. januar 1981 til Norsk Sjakkblad, Boks 9149, Vaterland, Oslo 1. Tre lykkelige vinnere kan som vanlig vente en fin premie i posten. Lykke til hver enkelt.

Per Ofstad:

DITT TREKK

I en tid hvor sjakkens seriøsitet er kommet i bakgrunnen, og arenaen domineres av heseblesende popturneringer hvor Elo-poeng regnes ut med langt større presisjon enn spilllets egne varianter, er det behov for å anvende noe tid på å glede seg litt over sjakkens mangfoldighet. Denne spalten har derfor det siktemål å vise at det er en klar sammenheng mellom vakker sjakk og effektivt praktisk sjakk.

Per Ofstad

Diagram 1. Hvit trekker.

Diagram 2. Sort trekker.

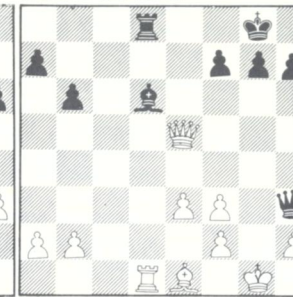

Diagram 3. Hvit trekker.

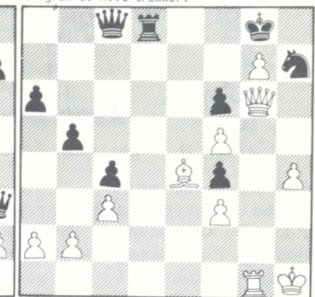

Diagram 4. Sort trekker.

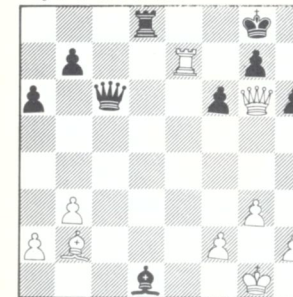

Diagram 5. Hvit trekker.

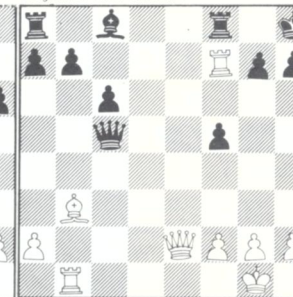
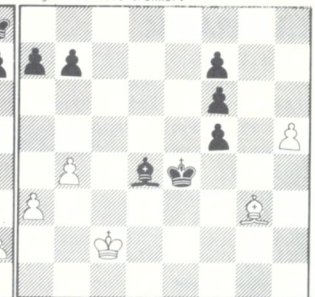

Diagram 6. Hvit trekker.

"Kombinasjonen er sjakkspilllets hjerte".

A. Aljechin

Kombinasjonsøvelser bør høre med til den daglige trening på samme måte som tennisstjernene slår baller over nettet for å holde ballfølelsen på topp. "Brikkefølelsen" må arbeides inn i ryggmargen. Realisering av en strategisk plan krever utnyttelse av de kombinatoriske muligheter som etterhvert

utfolder seg.

Selv om det er hyggelig å vinne et parti med en vakker kombinasjon, er kombinasjonen som regel bare et middel til å oppnå et begrenset mål. De fleste kombinasjoner forekommer bare som trusler i partiene, men selv om kombinasjonen gjennomskues kan den bidra til seieren, f.eks. ved at motstanderen må svekke sin stilling for å møte trusselen.

Med begrenset tid i et turneringsparti er det klart at en godt utviklet kombinatorisk "ryggmarg" frigjør tid til mer strategisk tenkning. For å øve opp den kombinatoriske ferdighet har f.eks. Richters bøker vært en gullgrube. Goltz/Keres bok "Schönheit der Kombinationen" er også utmerket. I sommer fikk jeg se at Schach-Informator har gitt ut en større samling med kombinasjoner, i alt 1817 stykker. Forfatterne er Krogius, Livšic, Parma og Taimanov. De har laget et klassifiseringssystem, kombinasjonene er delt inn i 16 klasser. Det har vært laget klassifiseringssystemer før, men dette forsøk er nok det mest omfattende.

Det gjelder å finne rett kombinasjon..

De 16 klassene er:

1 Dobbeltangrep 2 Avdekkerangrep 3 Binding 4 Avledning 5 Dirigering 6 Avskjæring 7 Fjerning av gardering 8 Rømming 9 Blokade 10 Røntgen-angrep

11 Overbelastning 12 Mellomtrekk 13 Bondegjennombrudd 14 Fribonde 15 Ødelegge bondestillingen 16 Forfølgelse.

Denne klassifikasjonen kan nok diskuteres, men den vil nok bli stående som en standardklassifikasjon en lang tid fremover.

Boken er delt i to deler. Den første delen inneholder relativt enkle og klare eksempler, mens den andre delen består av mer kompliserte kombinasjoner. Jeg har anbragt mitt eksemplar på nattbordet og løser noen oppgaver fra diagrammet før søvnen setter meg matt. Bokens svakhet er dens pris, den er forholdsvis kostbar, kr. 125. Dette gir dog mindre enn 7 øre pr. kombinasjon og det er den verd.

LØSNINGER:

Diagram 1, Binding: 1 Lc5! Lb6 2 Df4+ og vinner.

Diagram 2, Røntgen-angrep: 1 - Dxh2+. Diagram 3, Avledning: 1 De8! Txe8 2 Ld5+ og vinner.

Diagram 4, Dirigering: 1 - Dh1+ 2 Kxh1 Lf3+ 3 Kgl Td1#.

Diagram 5, Dobbeltangrep: 1 De5! og vinner. Her er også overbelastning et medvirkende motiv.

Diagram 6, Blokade: 1 Lf4! vinner, men 1 h6 f4 2 h7 f5! I boken er stillingen angitt som fribonde, men kombinasjonens poeng er jo blokade.

TELEMARK

Morten Trolldalen er blitt kretsformann, hvilket innebærer en kjærkommen avlastning for Fritz Brastein. En serie er kommet igang, og klubbene arrangerer hver sin runde. Kanskje vi etterhvert får se Telemark-klubber i lag-NM sammenheng?

Sjakkens Dag ble som vanlig en suksess i Skien. Lørdag 8/11 var det skole-sjakk med ca. 50 deltagere, og turneringen var samtidig uttagning til NM. Søndag var det de voksnes tur, men også her en egen klasse for skole-sjakkere. NSFU-formannen Fritz Brastein ledet det hele på en spirituell måte.

KLASSE A: 1 Morten Trolldalen, Skien 7 2 Jan Sørgjerd, Kragerø 6 3 Hans Kr. Langsetmo, Skien 4½ 4 Bjørn Lyng-aas, Skien 4½.

KLASSE B: 1 Sigurd Glørum, Skien 3½ 2 Kåre Kristensen, Skien 3 3 Kjell Høstlie, Skien 3.

Bjørn Lyngaa, Skien tok fjerdeplassen i hurtigsjakkturneringen.

TILBUD FRA

NORGES SJAKKFORBUND

Medlemsmerke (NSF's emblem) m/nål .... kr. 30,-

Mansjettknapper m/NSF's emblem ..... kr. 60,-

Samleperm til Norsk Sjakkblad ..... kr. 20,-

Eldre årganger av Norsk Sjakkblad:

1975 ..... kr. 25,-

1976 ..... kr. 30,-

1978 (Nr. 1 mangler) ..... kr. 30,-

1979 ..... kr. 40,-

1980 ..... kr. 50,-

Svært begrenset opplag av komplette årganger. Enkeltnummer kan også bestilles. Fra 1975-78 koster disse kr. 5, fra 1979-80 kr. 8.

Porto kommer i tillegg med mindre du betaler på forskudd.

Klubber og kretser som bestiller for over kr. 200 får 20 % rabatt.

Bestill ved å sende en post- eller bankgiroinnbetaling til:

Norges Sjakkforbund Boks 9149 Vaterland Oslo 1, postgiro 5 12 47 48, bankgiro 7050.20.02595.

Flott samleperm til NORSK SJAKKBLAD

Permen er utført i helsete plast. Vakker blå farge med gulltrykk. Med et enkelt håndgrep kan bladene settes inn i permen, og du får en "bok" som vil bli en pryd for bokhylla. I en perm er det plass til minst to årganger.

Prisen er kr. 20.

Vedrørende bestilling se overfor.

Turnerings-informasjon

SS = Spillested
 PP = Pengepremier
 SA = Startavgift
 PI = Påmelding til og informasjon fra.
 HP = Helpensjon.

Rilton Cup 27/12-4/1. Åpen internasjonal turn. 9r., 2½t/40tr. SA:skr 200. PP: 1.pr. 7000. PI: Stockholms Schackförbund, Hornsgatan 82b, S-11721 Stockholm tlf. 095468/693654.

Skien Junior International 27/12-2/1. 9r, 2½t/40tr. SS og overnatting: Müllerhotel Høyer. SA:40. PI: Fritz Brastein, Bamblevn 59, 3700 Skien tlf. 035/26777.

Karlstad Open 27-30/12. 7r, 2t/40tr, deretter ½t/resten. PP: 1.pr. s.kr. 5000. SA:s.kr 110. SS og overnatting: OK Motorhotell s.kr 400 HP for hele turn. PI: Elof Bodgren tlf. 095/4654159708.

Oslo Chess International 29/12-4/1. Invitasjonsturn. 9r. SA:200 PP:2000. PI: Arnold Eikrem, Briskebyvn.48, Oslo 2 tlf. 02/567910.

Oslo Grand Prix 28/12-31/12. 7r, 1t36/40tr, deretter ½t/12tr. SS: Hotel Viking. SA: 120/80. Overn. på SS: dob. v. m/frok. 100; enk.v. 150. PI: Eikrem. NGP.

Oslo Cup 2-3/1. 7r, 45min/spiller/parti. SS: Hotel Viking. SA: 75/50. PI: Eikrem.

Astoria Chess International, Hamar 6-12/1. Invitasjonsturn. 9r. PI:Eikrem.

Østlandsserien, 4.runde. 10-11/1.

Jarleslaget 14-20/1. 9r. Invitasjonsturn. PI: Eikrem.

Jarleslaget Grand Prix 16-18/1. 7r., 2½t/40tr osv. SA:120/80. SS ennå ikke fastsatt. PP;til de 4 fremste. PI: Eikrem. NGP.

Risør Open 18/1. 20min/spiller/parti. SA: 60/40. PP: 1pr. 500. PI: Jan Erik Lund, Riggen 11a, 4950 Risør. Tlf. 041/50825.

Moss Grand Prix 23-25/1. SS: Moss Kunstgalleri. 2gr.;over/under 1800. 6r. SA:120/60. PP: 600/300/200 i hver

gruppe. Overn. Moss Hotell til gunstige priser. PI: Ludvig Czilling, Helgerødgt 15, 1500 Moss el. Lars Onstad tlf. 02/958190 etter kl.18.00. NGP.

Østlandsserien 5-6 runde. 6-8/2.

Det Åpne NM på Gausdal 21-26/4. Erfaringsmessig bør man her være tidlig ute med påmeldingen. 9r, 2t/40tr, deretter ½t/15tr. Full pensjon i 5 døgn kr. 775 (3-og 4-mannsrom), 900 (dob.v). SA:200. PP: 4000/3000 osv. PI: Eikrem. NGP.

Julestria begynner 28/12

Som den bolde leser lekende lett kan forvise seg om, er det nok av tilbud til den sjakkspillende kullstoffenheter. Og jula varer som kjent til påske, da det bl.a. er åpent NM på Gausdal--- Flere norske toppjuniorer skal i ilden rundt årsskiftet. Brastein, Skien og NSFU arrangerer i fellesskap "Skien Junior International", og man tar stadig imot påmeldinger. 9 forskjellige nasjoner er anmeldt og av nord-

menn er Arild Lauvsnes, Øyvind Jensen, Tor Kr. Schølseth, Erik Høidahl, Jøran Jansson, Ove Sævareid og Berge Østenstad klare. Petter Stigar blir vår mann i junior-EM etter at Johan Berg ble forhindret fra å reise. Simen Agdestein er tatt ut til å spille med det rød-blå-hvite flagg på bordet i Hallsberg - en ild-dåp det blir interessant å følge. Til det åpne tyske jr.m. er Oddvar U. Voll tatt ut etter flere forfall. Oddvar har hatt kraftig og langvarig fremgang og nærmer seg raskt 2000 i Elo.

Modellutvalg fra 35.000.-

LADA 1200

LADA 1500

LADA 1600

LADA COMBI

LADA 2121

Lada

DET ER IKKE SPART PÅ ANNET ENN PRISEN!

**LADA - ENESTE
BIL MED 2-ÅRS
FABRIKKGARANTI**

A/S Auto-Rep.

3700 SKIEN
TELEFON: 23 458

**LADA ØKTE
SALGET MED
75% I 1979**

1979 ble et Lada-år! Med en salgsøkning på over 75% styrket Lada sin posisjon blant de mest solgte bilene i Norge. En prøvetur vil gi deg grunnen!

KONELIA NORGE
BILÅS